

Izhaja dvakrat na teden.

Velja za celo leto \$3.00

Published semy weekly.

Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLISKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 23.

CHICAGO, ILL., PETEK, 25. MARCA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

ITALIJANI SLOVESNO PRAZNUJEJO PRIKLOPITEV SLOVENSKEGA OZEMELJA K ITALIJI.

Trst, 21. marca.—V Trstu je bil danes velik praznik. Italijani so obhajali slovesno priklopitev zasedenega ozemlja k Italiji. Ze na vse zdaj so grmeli topovi, potem pa so se pomikali po mestu sprevodi raznih patriotskih društev, ki se jim je pridružilo tudi meščanstvo. Poglavar provincije je opoldan prebral proklamacijo kralja Viktorja Emanuela, ki je z njo slovesno naznani, da spada sedaj omenjeno ozemlje pod Italijo.

VOJSKA Z ITALIJO.

Ni še dolgo, kar smo poročali, da so se spopadle jugoslovanske in italijanske čete pri Postojni. To vest smo vzeli iz "Daily American Tribune". Sedaj smo prejeli avtentično poročilo, da ni bilo drugega, kakor da so dne 3. t. m. tržaški fašisti razbili v Postojni napise uglednih meščanov in začiali baje tudi nek kozolec; toda, če so ga res začgali, tudi še ni gotovo.

ZAVEZNKI NADALJE OKUPIRAJO NEMŠKO OZEMLJE.

Düsseldorf, 22. marca.—Posamezni oddelki zavezniških čet se nahajajo v mestih Oberhausen, Mühlheim ob Ruhri in po raznih sosednjih pokrajinhah. V največ slučajih so zasedli zaveznički kolodvore in železnice kamor so prišli. Vse kaže, da misijo še naprej prodirati.

NORVEŠKA ZAHTEVA ODŠKODNINO.

Christiania, 23. marca.—Norveška vlada je odposlala v Washington posebno odposlanstvo pod vodstvom prejšnjega justičnega ministra Ivana Bredel, da pospeši rešitev zahteve, ki jih je stavila Norveška Združenim Državam, namreč da ji morajo plačati \$14,000,000, kot odškodnino za norveške bojne ladje, ki so jih rabilne v vojski.

McCORMICK SE POTEGLUJE ZA AVSTRIJO.

Ententa naj formelno odpusti Nemški Avstriji vso vojno odškodnino.

Washington, 23. marca.—Zvezni senator Medill McCormick iz države Illinois je včeraj poslal pismo državnemu tajniku Charles E. Hughesu, v katerem zahteva, naj reparacijska zavezniška-komisija kratko izjaviti, da se zaveznički definitivno odpovedo vsaki vojni odškodnini od strani Nemške Avstrije.

Senator se sklicuje na to, da v Ameriki zbiramo milodare, da bi stradajoče otroke v Srednji Evropi ohranili pri Življenu, pri čemer pride predvsem Avstria v poštov, istočasno pa reparacijska komisija zahteva od Avstrije, naj izroči 6000 molznih krav.

TUDI ITALIJA PRIZADETA.

Zaveznički so določili 50 procentno carino na vse blago, ki se izvaja iz Nemčije. Zaradi tega je tudi Italija zelo prizadeta, ker ne more trgovsko obratovati z Nemčijo. Tako se ne more izogniti trgovini z Anglijo in Ameriko, kar pa za njo vsed slabe italijanske valute ni posebno ugodno.

"SIRITE LIST "EDINOST"!

M. Elizabeth:

VSA CELICA JE POLNA ALELUJE.

Vsa celica je polna aleluje, raz stene se smehlja Velikanoč, na mojem oknu solnce zlato kuje, igra se že njimi cvet škrlatnovroč.

Velikanoč me gleda dol z razpela ... Vsa celica je polna aleluje, Ne vidim več krvi, globokih ran, le njega gledam, Kralja vse časti; ne vidim krone trnjeve krog čela, oh praznem grobu duh se moj raduje kot solnce zdaj žari odprta stran. on, ki ga ljubim, Jezus, Bog, živi!

VESELO ALELUJO

Želi vsem našim sotrudnikom, zastopnikom in naročnikom

Uredništvo in upravljenštvo "Edinosti."

NOV NAČRT,

kako se bo dalo veliko prihraniti pri železnicah.

Washington, 21. marca.—Senatorju Cumminsu, ki je predsednik oddelka za meddržavno trgovino, je danes nacionalna zveza železniških lastnikov predložila načrt, kako bi se dalo vsako leto pri železnicah pritruditi milijone dolarjev. Načrt meri na to, naj kongres pokliče v življenje takozvano "Railway Service Agency".

Ta "Railway Service Agency" naj bi bila nakupna centrala vseh železnic za obratni material, ki ga naj bi potem dajala v najem posameznim železnicam in sicer po najemnih cenah, tako, da ne bi delala pri tem nobenih dobičkov.

14 UR JE BIL MRTEV.

Genf, 23. marca.—Iz Berna poročajo, da je bil neki tamkajšni duhovnik ur navidezno mrtev. Bil je to 50 let stari protestantovski pastor Baudenbacher, ki je imel že dolgo časa srčno napako. Nekega dne se zgrudi brezzavesten. Zdravnik, ki so bili poklicani, so konstatirali smrt in so izstavili, kakor običajno, mrtvaški list. Začeli so že z vsemi pripravami, da ga pokopljejo. Po preteku 14 ur pa se je navidezni mladič zopet zavedel in zdravniku so izjavili, da bo še dolgo vrsto let lahko ostal pri življenu.

GARTENSTEIN PROTISABATHU.

V petem kongresnem okraju so začeli vnovič šteti glasove.

Chicago, Ill., 22. marca.—V petem kongresnem okraju so začeli revidičati glasove novembervih volitev za oba kongresna kandidata Sabatha in Gartensteina. Sabath je trdil, da je bil izvoljen z 298 glasovi večine, Gartenstein pa pravi, da je v resnici zmagal z 2500 do 3000 glasov. Ker je bil njegov volitveni kontest pri volitvenih oblasteh brez uspeha, se je pritožil v Washington. To je pomagalo. Zdaj so začeli pregledoti glasove. Baje so se godile goljufije. Sabath je baje tudi socialistične glasove štel zase in v nekaterih okrajih je bilo oddanih več glasov, kakor je bilo volilcev. Radovedni smo, kakšen izid bo imela ta revizija.

PLEBISCIT V GORNJI ŠLEZIJI.

Berlin, 23. marca.—Pri ljudskem glasovanju v Gornji Šleziji je bilo 60 procentov vseh glasov oddanih za Nemčijo in 40 procentov za Poljsko. Nemci te svoje zmage niso posebno veseli, ker sta se ravno pokrajini Ples in Ribnik, ki sta bogati premoaga, odločili za Poljsko. To je velikanski udarec za nemško industrijo, zato Nemci že premišljajo, kako bi protestirali proti izidu plebiscita v omenjenih dveh pokrajinah.

TRGOVSKA POGODBA MED ANGLIJOM IN RUSIJOM

je velikega političnega pomena.

London, 23. marca.—Trgovska pogoda, ki sta jo Lloyd George in trgovski minister Sir Robert Sklenila z Rusijo ne ozirajo se na razna nasprotovanja, je veliko večjega pomena v političnem, kakor v gospodarskem oziru.

Dasiravno s to pogodbo sovjetska vlada ni priznana običajnim diplomatičnim potom, vendar je priznana kot vlada, ki de facto obstaja in merodajni krogi so mnenja, da bo v doglednem času prišlo do politične pogodbe med Anglijo in Rusijo.

Kakor pričakujemo, bodo v kratkem angleški trgovski delegati odpotovali v Rusijo. Sedaj pa se vrše poganja z ozirom na trgovsko zvezdo z Rusijo in Nemčijo, Italijo, Švedsko in Finsko.

BATUM ZOPET V BOLJŠEVISKIH ROKAH.

Konstantinopol, 23. marca.—Ruski boljševiki so zasedli mesto Batum. Turški nacionalisti, ki so ga imeli prej v rokah, so morali mesto zapustiti. V Batumu je že na površju sovjetska vlada.

PODROBNOSTI O PADCU KRONSTADTA.

Stockholm, 23. marca.—Semkaj dospeli približniki poročajo o grozovitostih, ki so jih počenjali v Kronstadtu boljševiški vojaki pod vodstvom Leona Trotzkyja. Tako je Trotzky zavzel mesto, je dal poloviti vodje upornikov ter jih kratkomalo postreliti. Trupla so zmetali na led v Finskem zalivu in so jim nadevali železa in svinca v žeppe, da se bodo koi potopila, kakor hitro se bo začel led tajati.

Kakor poročajo ubežniki, so se godile še razne druge grozovitosti. Domače prebivalstvo je v veliko slučajih izdajalo upornike boljševikom in ti so jih potem spravili skupaj v posamezne oddelke in jih kar s strojnimi puškami postrelili.

SIRITE "EDINOST".

SOCIJALIZEM.

Paris, 4. marca.

Kakor socijalizem ni bil kos samemu sebi ob izbruhu svetovne vojne, tako in še manj pa je zmožen najti novo pot v dobi, ki sledi svetovni moriji. Prej si je bil stavil nalogo obdržati mir in ga ni, danes hoče mir zopet dati in ga ne more. Globoke brazde je orala zgodovina teh kratkih let po osušenih doktrinah K. Marksja in brutalno silo vrbla človeka-sanjača o neki bodoči zlati dobi miru in sprave na krvava tla povojne dobe. In na razvalinah, katerih socijalizem ni mogel zbraniti, katere je pomagal sam kopčiti klub vsem kongresnim sklepom, na teh razvalinah se je moderni socijalizem razsul. Vsi pojavi, kajim smo mi priča niso nič druga, nego siloviti sunkoviti poizkus vstanjanja.

Morda ravno francoski socialisti v tem oziru dajejo lep zgled. Predvojna kompaktna masa francoske stranke internacionalistov se je razsula v meglo rudečega prahu, v nebroj strank in stranic, ki nosijo vse ime socialistov in druga druga izključujejo, druga drugo preklinjajo in psovajo, druga drugi očitajo izdajstvo. Na predsedniškem stolu francoske republike sedi socialist, predsednik pariške vlade je socijalist, vsaj bila sta oba dolgo, dolgo let. Predsednik mednarodne delavske pisarne v Ženevi A. Thomas — medvojni municipijski minister, je aktivni sodrug, ki očita prvima dvema izdajstvu. In tako lahko gremo od desne proti levi mimo nebroj manj in vedno bolj dvoršenih socijalistov — vsak svojo stranko in svoj list — do čistih boljševikov, katere njih bivši sodrug Briand zapira po desatinah. Ta celi kor se med seboj zmarja kot so se svoje dni buržoazija in sodrugi.

Poti iščemo in je ne morejo najti. Internacionale se ustvarjajo druga za drugo, a enote poti ne dobijo.

Ali je današnji svet zrel za sodruški paradiž? Ni zrel opijejo eni in kažejo na mizerijo ruske revolucije. Ali jo delavci dovolj poučeni, da morejo vzeti v roke sami vodstvo narodopodstva. Niso zreli, govorijo eni, in kažejo na sposobnost delavskih svetov, so zreli govorijo drugi in opijejo po revoluciji.

Ali naj buržoazija sodeluje? Ali naj mi sodelujemo z buržujskim razredom? Ali naj skušamo izboljšati trenutno stanje delavstva z izboljšanjem socialnih zakonodaj, ali pa naj čakamo, da pade v revščino in potem v revoluciji prime vlado v roke?

Kolikor vprašanje toliko mnenj!—Globocina tega beganja in iskanja se pa zrcali v spoznanju, ki ga je prinesla vojna in njene posledice. Ali je zadostno, da se delavski narod mednarodno zveže in da prime oblast v svoje roke? Ali je dosti, da se strokovno izobrazi za to svojo bodočnost? Zgodovina je rekla, je viknile: ne! Ni dosti!

Treba je notranje preobrazbe, treba je duševno plemenitost dati nazaj i delavcu i delodajalcu, treba je vratko postaviti človeški rod nazaj na stališče ro zapovedi, na socijalni čut pravčnosti ljubezni, vesti in strahu pred učenostjo, potem šele bo socijalizacija, potem bo najčistejši komunizem mogoč.

Te formule socialisti nočejo izreci. A vidijo, da so vsi njihovi programi prazni in ničevi, ako z osvojitvijo delavskega razreda ne delajo tudi na osvoboditvi od sebičnosti in mrzlega materializma.

L. K.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Pueblo, Colo.—Gospica Ana Kristich je pustila za seboj v Puebloj, kako dobre vtise in od kar smo jo slišali, imamo upanje na boljšo bodočnost nove Jugoslavije. Miss Kristich je res temeljito izučena in nje na izkušnja v zadnjih dveh balkanskih vojnahn obširna, tedaj kar po ve je jako zanimivo in trajne vrednosti.

Vodniki in vodnice višjih šol in pa predstojnice raznih družbenih zvez so kmalu zvedeli, da smo imeli Jugoslovani imenitno osebo na obisku. Tedaj je morala imeti po štiri predavanja vsak dan. Nekdene so občudovali njene izvanredne vrednosti in njeno na vso moč vljudno obnašanje. Kaj pa, tudi nam je bila v kredit in lahko smo bili ponosni na to kar so poročali o njej naši dnevniki. Imenovali so jo narančnost Jugoslovance iz Belgrada.

Dasiravno je pravi ogenj za katoliško vero, razume nad vse taktno govoditi tudi pri drugovercih, tako da nikdo ni bil užaljen. V katoliških krogih je iskreno izraževala svojo željo, da bi se gradila prepotrebna katedrala v kapitolu Jugoslavije. Še celo pravoslavnji Srbi so se jeli navduševati za to stvar, ker je tako spremno razjasnila, koliko bi pripomoglo za bratsko ujedinjenje. Svoje so-vernike je pa še ogrevala z misijo na versko dolžnost: ločene kristjane privabiti v tesnejo zvezo.

Njena blaga duša je kar polna prepričanja, da nam je Bog dal priložnost svoje so-brate Srbe pridobiti za popolno združenje v sv. veri. Ona dobro pozna mišljenje in razpoloženje svojih Srbov in tudi drugih Jugoslovanov.

Seveda, ona meni, da bi mi Slovenci in Hrvati ne smeli neprijazno obsojevati napak Srbov ter jih mrziti, ker so vendar bili več stoletij pod čudnim vplivom sovražnih narodov. Bližajmo se jim in sami se bodo približali! Omenjala je na vso moč prepričevalno, da so nasprotnega naziranja le odpadniki, ki odvračajo vse tri dele Jugoslavije od Boga in vsake vere.

Brez vere, kaj pa, brez Boga bi radi dosegli uspeh, blagostanje v deželi. Tako neumno, kakor če bi hotel imeti dobro zemljo, prijeten dom, brez svetlobe, brez solnca. Naprej brez vere, naprej brez Boga, to je njih vzvišena ideja. Oh, plitva misel, slabo podkovana! Napor, zidanje brez vse podlage! Njim se tako zdi, da je začetek in konec—eden na podlagi; za njimi naj pa vsak slepo potrdi. To je povelje. Skušnja vekov uči, da takole modrovanje ni nič boljega kakor gobe po dežju; hitro prirastejo, hitro dozorijo, se hitro pomandrajo. Ne vidim, mi ni všeč, ne verujem: kako globoko! Malo vede, nekoliko nepristranske zgodbine, samo nekaj te svetlobe naj posveti na tvoje mračno mišljenje in kakor strupene gobe se vse skrči in razpade. Nekoliko potruditi se je treba in spoznati bomo, kako trdno podlago ima sv. vera, kako trdno debelo. Veda, zgodovinsko stara kakor človeški rod, vse potrjuje. Vera, širja kot vse druge vrednosti, sega povsod kjer živi človeški rod. Ljudje vseh krajev, vseh časov, tudi oni med najučenjejšimi jo spoštujejo in jo ljubijo. Veliki mogočneži je niso mogli zatrepi, kruti, grozoviti sovražniki je niso mogli pokončati. Vse nasprostvo proti njej je le kakor srdito lajanje psičkov na luno, le kakor besnegovička strelji proti solncu. Prijatelj, kdo bo odnehal?

Da bi ji ne mogel nikdo kaj ne-poštenega spodiktati, noče sama nobenih darov za katedralo sprejemati. Tukaj je naprosila Rev. P. Cyril Zupana, na bi si pridobil nekaj rojakov za odbor, ki bi odpošiljal milodare. Mil. škof denverški Tihen je veselo začel, ted daroval sto dolarjev. Če kaj damo ali ne damo, njen obisk nam ostane v prijaznem spominu.

P. Cyril Zupan, O. S. B.

Forest City, Pa.—Videla sem, ni še dolgo tega, v Prosveti dopis iz Forest City, kjer neka Micka obrekuje našega g. župnika, da so naredili 50 tisoč dolga. To nikakor ni resnica. Dolga je, kakor je znano, 12 tisoč in ga je bilo že takrat 6 tisoč, ko so g. župnik k nam prišli. Dali so popraviti župnišče, kjer je vse doli teklo in napraviti stopnice pred cerkvijo. Ostalo jim je nad tri tisoč dolarjev. Iz tega se razvidi, kake gorostasne laži priobčuje Prosveta. Omenjena Micka pravi nadalje, da bodo morali g. župnik faro zapustiti. V slučaju da bi šli od nas bodo šli iz lastnega nagiba. Tako pa rečem, da ne bo nikoli več tako dobreg gospoda v Forest City, vsaj po mojem mnenju, ne, v slučaju, da nas ta zapuste. Saj vredni jih nismo, potrebeni pa smo jih zelo!

Naročnica.

Chicago, Illinois.—Cenjenim rojakom v Chicagi naznanjam, da bo Stavbinsko društvo "Slovenski Dom" v torek dne 5. aprila v cerkveni dvorani izdalо 51. novo sejro.

Rojaki, pristopite v to prekoristno društvo! Z malimi tedenskimi prihranki si v nekaj letih prihranite lepo sveto denarja! Starisi, prigovarjajte Vašim sinovom in hčeram, da pristopijo v to društvo in se tako uče varčevati! Velične koristi je pa tudi za take, ki si mislite kupiti svoj lastni dom, hišo. Kajne, danes kupiti hišo in to še v miljonskem mestu, kot je Chicago, ni lahka stvar za revnega delavca! Rojaki pri tem si Vi lahko opomorete, ako pristopite v stavbinsko društvo "Slovenski Dom". To društvo Vam bo rade volje pomagalo v tem oziru, posodilo Vam bo potrebito sveto denarja, kar boste potem odplačevali na male obroke. Dočim ako kupite hišo in se zadolžite na bankah, boste morali plačevati visoke obresti tujcem. Zato pristopite v imenovanje društvo in podpirajte sam sebe!

Ako želite dobiti o tem več pojasnil, se obrnite na: Mr. Joseph Zupančič, 1824 West 22nd Place, ali pa na podpisane.

John Terselich,
2300 So. Hoyne av., Chicago, Ill.

CHICAŠKE NOVICE.

"Tri sestre", igro v treh dejanjih, je priredilo na cvetno nedeljo društvo Marije Pomagaj št. 78. K. S. K. J. v cerkveni dvorani sv. Štefana v korist nove slovenske šole in nove dvorane. Igralci in igralke so nas narančnost presenetili s svojim izklesanim igranjem. Vsi od prvega do zadnjega zasluzijo najlepšo pohvalo. Ko bi opisovali vsakega posebej, bi nam zmankalo besed. Igrali so: g. Albin Zakrajšek, ga. Marija Blaj, ga. Minka Starc, gdč. Rozalija Vahtar, ga. Zora Cerjanec, g. Jacob Muha, g. John Starc, ga. Helena Kushar, g. John Gradishar.

Odveč bi bilo ocenjevati naše igralke, ki so nastopile v tej igri. Vse so že več ali manj rutinirane v igranju, zato vedno že naprej vemo, da se jim bo posrečilo. Toda, kolik igralski talent je skrit v osebi našega Mr. Albina Zakrajšek, to smo šele pri tej predstavi spoznali. — Mr. Gradisharju že ni drugega treba, kakor da se pokaže in vse občinstvo izbruhne v smeh. Mr. Jack Muha igra tako lepo, simpatično, da ga je veselje gledati. — Želimo si, da bi doživel še več takih večerov, kakor smo ga na cvetno nedeljo!

To pot je bil naš režiser Mr. Ča-gran lahko zadovoljen s svojim uspehom.

Naš župnik Rev. Kazimir Zakrajšek se je povrnil iz misijonov, ki jih je vodil pretekli teden v Ambridge, Pa., in Canonsburg, Pa. Dolgo časa že hodi na misijone po Ameriki, vendar je rekel, da tako uspešnega in lepega misijona še ni doživel.

Zbolela je Mrs. Rosie Banich. — Želimo ji, da bi čim prej okrevala!

Mrs. Mary Skulj iz Jolietta, Ill., je bila v nedeljo na obisku v Chicagi pri svoji sestri Mrs. Augustin.

Mrs. Etelka Zver, ogerska Slovenka, se je 18. t. m. napotila v mesto po važnih opravkih. Po nesreči je prišla pod cestno železnico, ki jo je tako udarila, da je bila v par minutah mrtva. Tukaj zapušča žaljočega soproga in devet otrok. Do ma je iz Žižkov iz Crenovške fare.

Drive. — Navdušenost in požrtvovalnost naših rojakov za novo šolo in novi narodni dom ne pozna nobenih mej. "Drive" se je tako obnesel, da je do zdaj zbranih že nad \$30.000.

Mr. Ivan Kušar je prejel te dni pismo iz stare domovine, ki je hodilo celih 12 let in 5 mesecov, predno je prišlo v njegove roke. Pismo je bilo dатirano z dne 13. nov. 1908, in nosi tudi poštni pečat istega dne. Pismo je vse prežigosano, znamejne da je romalo skozi marsikateri poštni urad.

VELIKI TEDEN V ŽUPNIJU SV. ŠTEFANA, CHICAGO, ILL.

V sredo večer ob sedmih se začne takozvane "tenebrae" ali molitve velikega tedna, ki jih bomo opravili pri nas slovesno, kakor so jih opravljali doma v starem kraju. Po molitvah je križev pot.

Ta četrtek je veliki četrtek. — Samo ena sveta maša in sicer ob osmih. Peta sv. maša. Med mašo skupno sv. obhajilo, h kateremu vabimo celo faro, kdorkoli ne dela. V sredo popoldne in zvečer bo spovedovanje; enako še v četrtek zjutraj. Po sv. maši procesija. Presv. Rešnje Telo se bo preneslo k oltarju Matere Božje, kjer bo ostalo celi dan. Ta dan je dan ustanovitve presv. Zakraimenta in dan Jezusove molitve na Oljski Gori. Vsaj eno uro molitve naj bi opravil vsak katoličan ta dan. Otroci bodo celi dan opravljali stražo pred sv. Rešnjim Telesom.

V četrtek zvečer ob sedmih zopet molitve, po molitvah pa pridiga in pobožnost.

V petek je veliki petek, spomin smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zjutraj ob osmih se začne pobožnost. Veliki petek zvečer ob sedmih zopet molitve, po molitvah pa pridiga in pobožnost.

V soboto velika sobota. Blagoslov ognja in pobožnost se začne že ob sedmih. Blagoslov krstne vode in velikonočne sveče. Ta dan naj vši prenovijo svojo blagoslovljeno vodo. Staro naj zlijelo na vrt v zemljo.

V soboto popoldne je blagoslov velikonočnega jagnjeta in sicer ob dveh, treh, štirih in petih in zvečer po vstajenju.

Veliko soboto smete jesti meso že opoldne, ker se neha post ob 12. opoldne.

Veliko soboto zvečer ob osmih slovesno vstajenje. Najprej slovesne molitve, potem procesija.

..Prihodnja nedelja je velikonočna nedelja. — Vstajenje Gospodovo. — Sveti maše kakor po navadi. Ob pol enajstih velika sv. maša.

Na veliko nedeljo bo služba božja po starem času, kakor je bilo do sedaj. Kako bo v prihodnje, bo že pravočasno naznanjeno.

Rev. Kazimir Zakrajšek,
župnik.

CLEVELANDSKIE NOVICE.

Izsiljevalci, ki so poslali grozilna pisma rojaku John Flajšmanu na 64. cesti in Et. Clair Ave. in J. S. Popoviču na 2537 St. Clair ave. so po poklicu čevljari. Njih imena so Martin Čurbač, 1076 E. 76th St.; George Zumas, 1027 E. 71st St., in Harry Ben, 2577 E. 59th St. Policija jim je prišla prav zlahka na sled, kajti kot vidi še niso mojstri svojega novega poklica. Popoviču se je v pismu ukazalo, naj lepo dene v škatlico za čevlje \$10.000 na pokrov napisé neko ime in naj jo nese v navedeno popravljalnico čevljev na St. Clair ave. Popovič je seveda takoj ko prejme pismo obvestil policijo in na dan, ko je imel Popovič prijeti denar so e napotil v čevljarsko.

George Kaušek, 2122 Hamilton av. je bil obsojen od sodnika Stevens na \$100, ker je imel pri sebi rozinovec. "Delavec sem, in od časa rabim malo krepčila", je dejal sodniku, "toda odslej bom pil samo vodo".

George Kaušek, 2122 Hamilton av. je bil obsojen od sodnika Stevens na \$100, ker je imel pri sebi rozinovec. "Delavec sem, in od časa rabim malo krepčila", je dejal sodniku, "toda odslej bom pil samo vodo".

V pondeljek zjutraj pretekli teden je dospel rojak Mat. Krivec iz Richwood, W. Va., na Union postajo v Clevelandu, kjer sta mu dva lopova na rafiniran način izmagnila \$340, denarja. Rojak Krivec sumi neke rojake tativne. Tat je bil šest čevljev visok, mlad, bolj suh. Rojaci naj se pazijo. Kdor bi mogoče izsledil tatu, je rojak Krivec obljubil \$50 nagrade. Njegov naslov je Mat. Krivec, Camp 63, Richwood, W. Va.

OGLASI V "EDINOSTI" IMAJO NAJVČEV VSPEHA!

Last komur čast!

To so besede, ki so najprimernejše za naslov vrstic, s katerimi se naj zahvalim našim blagim dobrotnikom, naročnikom in vsem našim rojakom in rojakinjam v Clevelandu, Lorainu in Barbertonu, Ohio.

Kaj je potovanje in agitiranje za razne liste, ve le oni, ki je že kaj enakega poizkusil. Marsikateri izmed takih popotnikov pravi, da ta pot ni posejana s žlahtnimi rožicami. Vsaj tako sem večkrat čul od marsikaterga enakega popotnika. Toda, kar se pa tiče mojega popotovanja in agitiranja za naše katoliške liste "Ave Maria", "Edinost" in "Glasnik P. S. J.", pa moram reči, da je bilo to agitiranje prava zabava. Clevelandsko naselbino nazivajo slovensko metropolo — drugo belo Ljubljano. Ta naselbina pa ne prednjači pred drugimi naselbinami samo radi številnih naših rojakov, ampak tudi po svoji velikodušnosti in katoliški narodni zavednosti. To lahko izjavljam, ker številni novi naročniki, ki so pristopili v krog naših naročnikov lista "Edinosti", dokazujojo in potrjujejo dosledno mojo izjavo. List "Edinost" postaja močnejši in v kratkem bo zahajal po trikrat na teden v naše bujne in krasno napredujoče slovenske naselbine v Ameriki. Ne bo pa dolgo, ko bo "Edinost" stala vsaki dan na straži zavednega katoliškega slovenskega delavstva v Ameriki. Nikdar bi se ne upal kaj takega napisati, toda ko sem pa govoril ustmeno s tisoči naših naročnikov v vseh delih države Ohio ter slišal njih prošnje za skorajšni katoliški dnevnik, sedaj pa trdim iz lastnega prepričanja, da je stvar mogoča in "Edinost" mora in bo postala v najkrajšem času dnevnik in obenem steber slovenskega delavstva v Ameriki. Do tega cilja moramo in tudi bomo prišli, to nam potrjuje nova junaška četa novih naročnikov v državi Ohio.

Če nam ostale naselbine po Ameriki odgovore le na polovično, kar nam je država Ohio, bo začeti z dnevnikom prav lahka stvar. To sem omenil le mimogrede. Namen moj je danes da se zahvalim našim tisočim dobroščnim rojakom v Ohio. Dovolj se Vam itak zahvaliti ne morem, vendar, dovolite mi, da se Vam zahvalim vsaj deloma za Vašo gostoljubnost in prijaznost!

Ako bi hotel zahvaliti vsakega posameznega bi napolnil najmanj dvanajst izdaj našega lista. Vendar si ne morem kaj, da ne bi nekaterih z imenom imenoval. Zato se v prvi vrsti najprisrčneje zahvalim Mr. Suhadolniku in njegovi družini v Clevelandu, ker mi je dal na razpolago svoje prostore, kjer sem imel svojo zalogo knjig itd. Za prijaznost in postrežbo se pa Vam itak dovolj zahvaliti ne morem. Istotako se najtoplješe zahvaljujem Rev. J. Ponikvarju, župniku sv. Vida, ker mi je dovolil, da so dečki prodajali pred cerkvijo Mohorjeve knjige in naše liste. Prisrčna hvala tudi našemu neumornemu zastopniku Mr. Strnišu, za njegov trud, ki ga je imel z mano tekom mojega bivanja v Clevelandu. Zahvaljujem se tudi našim najprisrčnejšim našim vrlim zastopnicima Mrs. Gaspari za njeno izborno postrežbo, kjer sem stanoval nad mesec dni. Kje pa naj dobim primerne besede, da bi se z njimi zahvalil Rev. J. J. Omanu, složupniku v Newburghu, za njegovo gostoljubnost in prijaznost. Poleg tega da ste priporočili naše liste, ste mi pomagali še drugače. Father, budi Vam naj iskrenejša hvala za vse kar ste storili za naše liste in naše podjetje! Hvala tudi našemu tamošnjemu zastopniku Mr. Resniku, ki mi je pomagal iskati naročnike v Newburghu. Zahvaliti se moram tudi Rev. Jos. Škurju v Collinwoodu za njegov prijazni spremem. Istotako tudi najprisrčnejše zahvaljujem našega marljivega zastopnika John Mesca v Collinwoodu, za njegovo izborno postrežbo in njegov trud, ko je hodil ob večerih z mano agitirati za naše liste.

Vso zahvalo pa zaslužijo naši vrlji "Lorainčani". Njih gostoljubnosti in prijaznosti ne bom nikoli pozabil. Posebno se zahvaljujem naši vrlji zastopnici Miss Frances Bombach, ki mi je šla na roko in mi izkazovala največjo prijaznost.

Največjo pohvalo pa zahvalo pa zaslužijo naši zavedni rojaci v Barbertonu, O. Predvsem me veže dolžnost, da se najtopljeje zahvalim Mr. J. Lekšanu, ki se je toliko trudil, da me je popeljal v sleherno hišo v barbertonski naselbini. Istotako se zahvaljujem Mr. Okolišu in Mr. Fr. Zupančiču, našemu zastopniku za barbertonsko naselbino. Zahvaljujem se pa tudi vsem posamezn

VOJNIMIR ALI POGANSTVO IN KRST.

(Spisal Josip Ogrinec.)

I.-del. Paganstvo.

I. Ratibor, slovenski starešina.

Dežela je bila poteptana in oropana, stanovanja človeška požgana in razrušena, ko so se Slovenci, očetje naši, naselili preko današnjih slovenskih pokrajin. Huni namreč, ljud divjega in grozovitega značaja, so poplavili nekaj let popred Evropo od vzhoda do zapada ter vracevajo se pokončali napredek in dela človeških rok tudi po tamošnjih krajinah. Ali naši pradedi, miroljubni in marljivi poljedelci, so si iznova postavili pohištva, napravili si priročno orodje za kmetovanje ter jeli v miru pa v potu svojega obraza vživati sad svojega truda.

Toda dnevi zlatega miru in blagostanja so bili Slovencem le kratki. Zavidljivi, sovražni in bojažljivi sodje so od vseh strani prežali nanje. Očetje naši so bili kmalu primorani braniti svoje imene in silo odbijati s silo. In le njih hrabra pest jim je spet pripomogla, da so zapored strahovali trojne sovražnike, ki so jih bili napadli; četrtri pak, Obri, so strašni že po imenu, najkrivočeji in številni, kakor listja in trave, ti so jih preplavili, da je bila še tako junaška bramba Slovencev zastonj, da so se morali vdati.

Mnogo let so potlej naši predniki ječali pod težkim jarmom teh grozovitih sovražnikov, ki so bili povsem enaki poprejšnjih Hunom: že po vnanji podobi grdi in strašni, po duhu pa sirovi in razdivjani. Zgodovinarji pripovedujejo o njih, da je bil ta poganski ljud brez vere in morda tudi brez človeških čutov. Živili so se o potepinstvu in ropu. Podložnim Slovencem, ki so jim bili sužnji, jemali so brez vesti katerikoli imetek, davili brez usmiljenja njih žene, oskrunjivali hčere, metali otroke psom, odrasle in mladeniče pasili, da so drugod ropali in vojskovali se zanje. Poleg teh in še drugih neštivelnih grozovitosti pak so tudi na tisoč in tisoč slovenskih družin zarobili ter je s sabo v vzhodne kraje odpeljali v mučno suženstvo. Naši pradedi, ki si tako dolgo niso mogli srda ohladiti nad temi grozovitimi trinogi, imenovali so je primerno in pravčno "pesjanarje" ali "pesoglavce" in dandanašnji še sprehaja človeka groza, ko čuje ta primka iz slovenske pravlje.

To je bila pač nemila usoda za ves

slovenski narod, bili so bridki dnevi in Bog ve, kdaj bi jih bil konec, pa — naenkrat vstane mož poln navdušenosti za svobodo in blagor svojih rojakov, mož slavnega spomina, Samo po imenu. Leta je hodil od kraja do kraja med Slovani, tolazil je, prigovarjal jim poguma in skrivaj jim razodeval svoj naklep, da naj bi vsi skupoma planili nad le-te tatarske vrage. In res, njegova blaga misel je bila vsem tako všeč, da so se nemudoma zložili v tisti vzajemni namen. V kratkem pripravljeni na boj, so zavihteli zviškomama meče nad Obre ter jih užugali. Nekjaj so jih potolkli, ostale pak potiali iz slovanskih dežel v njih vzhodne kraje, v azijske pustinje. (Obri so ostali še zmeraj v ogrskih ravneh, Op. izd.)

Po tej slavni zmagi jim pesoglavni ljud dolgo časa ni sile prizadeval. Zakaj, četudi se je za časa Samu kralju sledečih knezov spet kdaj pritepel, strahovalo so ga združene moči vselej zlahka in hitro. In tako si Slovenci iznova oddahnejo, popravijo razdrta pohištva, poteko s plugom na polje, skratka, povrne se jim nekdanja srečnejša doba.

Za teh časov je kneževal Borut, slovenski vojvoda. On sam je bil na Koroškem, svoje poročnike, starešine in župane, da dele pravico pritoževalcem, da čuvajo nad varstvom slovenskih mej in da so mu o sleherni količkaj nevarni zgodi vsak s svojo zadrugo kar najhitreje na pomoč, — take može pak je imel po različnih krajih razdeljene.

Eden izmed znamenitejših tistih starešin je bil Ratibor. Naselil se je bil na kranjskem Gorenjskem, nedaleč od savskih bregov, vrhu prijaznega holmca, kateremu je gosto smrečje obrobljalo severno stran, krotek potoček pak omival južno vznosje. Na planem površju mu je stalo mično selce, majhen gradič, Predosej po imenu. Razgled že njege je bil daljen in krasen: na zgoraj plat sinje gorovje mogočnega Grintovca, na spodnjo peščeni posavski prod, po katerem se je valila peneča reka, in potlej prostrane poljane preko južno-zapadne ravni.

V ondašnjih pomirjenih časih, ko se tudj naša povest začenja, je živel Ratibor kaj zadovoljno in prijetno tam gori. Pod lastnim ostrešjem, v prelepem domu na Predosejih, se mu je razcvitala ravnino najjasnejša družinska sreča. Mlada žena Radoslava in dva ljubeznjiva otročica, sinek Vojnimir in nekaj mlajša hčerka Zorina, njemu na strani, to mu je bilo

vse in pravo veselje na svetu. V mejah, pomračil se mu je hipoma resni obraz in ozrl se je precej nemiren v negotovo prihodnost, kakor kmetič v sivi oblak, ko se nad rume no strn drevi in daljen grom izza juga žuga nevihto. V takih prilikah se ga je tudi bojazljiva Radoslava strahoma oklepala in prav tesnega srca tožila mu svojo pravčno skrb za mala, nedolžna otročiča. On pak je vselej tako in tako skušal tolaziti jo in prigovarjati jej poguma, češ, da se pred nedavnim skoraj dodbrega potolčenih Obrov posihmal ni treba tolikanj batiti; četudi bi se zdaj, ko vlada mogočni slovenski knez Borut, drznili trumoma privreti v njegove dežele, bi jih že spotoma poklestili združeni kmetje, katere bi neustrašeni starešine, kakor on sam, vodili proti njim; saj so vsakčas pravljeni, da junaško branijo sebe, imetje in blagostanje svoje in svojih starešin. Poleg tega jo tolazi tu di s tem, da imajo Slovenci — tasc so bili večidel še pogani in maličovalci — zlasti na kranjskem Gorenjskem mogočne bogove, ki jih varujejo sovražnikov: proti zapadu boga Triglava, ki jih zaslana, proti severu boga Velesa, ki čuva njih čede, proti jugu pak boginjo Morano, ki bo pomagala moriti hude protivnike.

Vse to je storilo, da je Ratibor najraje ostajal pri svojih ljubih doma in njemu poverjeni zadružni pred očmi. Le če je sovražna nevarnost kdaj zažugala od kod, — pesjanarji so nameč tudi še za njegovih časov prežali iz svojih dalnjih zakotij in zdaj tu, zdaj tam ropajoč in požigajoč prihrumeli v katero slovensko vas, — takrat je brž zaen dan ali dva pohitel h knezu Borutu na Koroško, sporočat mu, kaj se godi, in posvetovat se že njim, kaj v naglici početi. Kot starešina namreč je bil on tudi vojvoda v vojnih časih.

Odkar je bil tako starešina na Predosejih, mu še nobena oblačica znatno ni skalila vedrega obzora njegove pozemske sreče in nikakšna gremkona težava, ki tako pogostoma spremavajo človeka na tem pozemskem popotovanju, ni še vsekala čutljivih ran njegovemu srcu. Le sem ter tje, če so sovražniki, zlasti tisti Obri, zakrozili na slovenskih

nemu na levu žena Radoslava, v naročji nežno Orinico, pred njima na stezi pa triletni Vojnimirček, ukvarja se, kako bi iz kamenčkov hišice naredil in prenaredil.

Prav mikalo je gledati tu dol, kako križem po polju veseli kmetiči sejejo, orejo in z branami zavlačujejo brazde, pa poslušati, kako čednikom rog trobi na paši, kako pastirjem piščalko piskajo in kako pastirice sladke pastirske prepevajo. — Ratibor je ravno blagoval srečne kmetiške ljudi, ki se pač res v potu svojega obraza trudijo za svoj vsakdanji kruh, pa so vendar zmeraj tako veseli in zadovoljni. Voščil jim je, posebno svoji zadružni, naj bi le v neprestanem miru in pokoju srečno uživala sad svojih žuljev. Kar prisopila v tistem trenutku popoten človek po bregu navzgor, in predno se še dobro oddahne, praša zelo zben:

"Zdravi, — Vi ste starešina Ratibor?"

"Da, jaz", potrdi starešina in ko nekako vznemirjen s klopi vstane. Tujčev obraz mu nič dobrega ne ometa.

(Dalje prih.)

Zmotila se je. — Debela gospa vstopi v natlačeno polno cestno železnico. Vse zasedeno. V gneči stopi enemu izmed gospodov na kurje oko. Ta takoj vstane iz svojega sedeža in ga ponudi omenjeni dami.

"O, kako ste Vi vladni!", mu pravi debela gospa.

"O, saj nisem storil tega iz vladnosti, temveč v silobranu", odvrne gospod.

SLOVENCEM V CLEVELANDU, OHIO!

Slovencem v Clevelandu in ta mošnji okolici naznanjam da ima v zalogi letošnje "Mohorjeve knjige" za leto 1921, naš zastopnik

Frank Suhadolnik,

6107 St. Clair Ave., Cleveland, O.

On ima tudi v zalogi vse knjige, ki jih prodaja naša tiskarna. Za naročila in vse stvari, ki se tičejo nas se lahko obrnite vsakokrat na nje ga. Vsem ga najtoplejše priporočamo.

Slovenian Franciscan Press,
Chicago, Ill.

SLAVNEMU OBČINSTVU
naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave.,
Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže mese, kakor tudi

— prave kranjske klobase —
doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

eliko stori za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katolski tisk.

On je zastopnik za ta dva lista.

Rojaki, ali ne mislite, da tak mož zasluži, da kupujete pri njem on ima

VELIKO ZALOGO OBUVAL.

Ljubeznjiva in točna postrežba
6107 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO.

ROJAKOM V SHEBOYGAN, WIS.

Kadar želite poslati denar v staro domovino se obrnite na rojaka

MIHAEL PROGAR

1621 N. 9th STREET

Varno in zanesljivo pošilja denar v star kraj, vsaka pošiljatev je jamčena.

Pozor!

Kadar potrebujete raznega pohištva, obnite se na mene. V zalogi imam najfinje postelje in modroce, raznovrstne peči za plin, olje in premog. Prodajam tudi vsakovrstno orodje za vse rokodelske stroke. Ravno tako imam v zalogi tudi vse avtomobile potrebščine, kakor tudi vse potrebne predmete za napeljavo električne. Svoje blago razpošiljam po celi Ameriki. Pišite še danes po naš cenik!

A. M. KAPSA

(General Hardware store)

2000 - 2004 Blu Island Ave
Cor. 20th St.
CHICAGO, ILL.

KDO SE POSLUŽUJE PAIN-EXPELLERJA?

Delavec se ga poslužuje, da odpomore svojim bolečim mišicam, ki so se mu pretegnile pri težkem dnevnem delu.

Farmer ga uporablja in noči biti brez njega. Pain-Expeller zavzema častno mesto v vsaki farmarski hiši, kjer se pojavljajo hitri napadi, nesrečni dogodki in druge stvari.

Tovarnarski delavec uporablja Pain-Expeller, če napadejo njegovo moč in en energijo revmatične bolezni, lumbago, nevralgijo in druge neprilike v njegovem težavnem poklicu.

Majnar potrebuje Pain-Expeller pri revmatičnih boleznih, bolečinah v križu, nevralgiji ali vseh boleznih, katere oslabijo telo in odvzamejo vso energijo.

Gospodinja uporablja Pain-Expeller, če otroci padajo ter se ranijo, zoper pike muh in vboldljive drugih žuželj in kjer-koli je potreba dobrega linimenta.

Vsakdal uporablja PAIN-EXPELLER.

SLOVENCEM V JOLIETU!

Naznanjam, da kdor si želi v Jolietu in tamkajšnji okolici Mohorjevih knjig, raznih molitevnikov ali drugih povestnih knjig in karkoli spada v področje našega podjetja, naj se obrne na nara tamkajšna zastopnika:

MARKO BLUTH,
505 N. Bluff St.,
JOLIET, ILL.

JOSEPH MUHIČ,
506 Summit St.,
JOLIET, ILL.

Oba gg. zastopnika propočamo kar najbolje cenjene mu občinstvu v Jolietu in okolici.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,
1849 W. 22nd St. CHICAGO, ILL.

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Velike misli velikega tedna.

Največja resnica, ki nas na njo spominja veliki teden, je ta, da s smrto ni vse končano, temveč, da se šele po smrti začne pravo življenje. "Ali nismo sinovi vstajenja? Ako Duh tega, ki je obudil Jezusa od mrtvih, v vas prebiva, bo on, ki je obudil Jezusa Kristusa od mrtvih, oživil tudi vaša umrljiva telesa, zavoljo njegovega Duha, ki v vas prebiva (Rim. 8, 11.)

Mi ne smema objokovati umrlih kot oni, ki nimajo nobenega upanja več.

Gotovo, ločitev je muke polna. Udarec, s silo prizadejan, seže včasih v globino bitja in razbije življene za vedno. Živi brez misli, omamavljen od bolesti, duh se obotavlja premisljevati, srce čuti strašno zapuščenost.

Vpraša se, zakaj še živiš, če je onim, ki so na onem svetu, dobro, zakaj še govorиш, zakaj še delaš . . .

Zadnok se vzbudi pri gotovih dušah, ki niso dosti krščanske, mrmljanje, obup; hip pozneje brezbržnost, pobitost, popolna onemogočnost. Take neizrekljive bolesti so velike ovire krščanskemu življenju. Marsikdo bi dosti rajši sam umrl, kot da bi pripustil smrt drugih.

Kdo še ni doživel takih žalostnih ur, ko se vse skupaj v neredu vrtil pred očmi, ko leži nicaevost človeških nagnjen na dlani!

Glej tu bitje, ki si ga ljubil, srce, ki je bilo s teboj združeno, oči, iz katerih si bral želje, usta, ki so se odpirala dan na dan, da so ti izražala prijetne misli, obraz, na katerem si spoznal vsak izraz, kjer so se izdajala najmanjša razburjenja tvojim skrbnim očem!

Živel si v tem življenju kakor v lastnem: ljubezen, strah, up, vse vama je bilo skupno. Zdelen se vama je, da nikakor ne moreta biti ločena ali vsaj niti trenotek nista mislila na kaj takega. Sedanjost vama je zadoščala in sreča vajinega priateljstva vaju je zazibala v vrlivo brezskrbnost.

Bil je brat, sin, prijatelj; bila je ljubljena hči, mati, sestra, soproga

Smrt je šla mimo; surovo je s svojo krvavo koso uničila to bitje, iztrgala iz tvojega naročja srčno ljublenega, razorala tvoje srce z mrzlo kot bodalce nabrušeno ostrino. Ko je prišla, si zadrževal solze, da ne bi razhalostil umirajočega, s pomočjo od zgoraj si mu mogel v njegovi zadnji ur zatisniti oči, na veke zapreti ljubljene ustnice, skleniti njegove oslabljene roke okoli križa, ki sprejme zadnji dih. Ali ni res, uboga duša: z močmi že pri kraju, si padla na kolena in nisi vedela kaj povedati; molitev je dihala iz tvojih ustnic.

Zadnje molitve, pogrebno petje v cerkvi, dolga pot do pokopališča, odprt grob in krsta, ki je zdrknila prav na dno, v temo, v vlažnosti, v strašno zapuščenost, kjer mrlja ne čaka drugega kot črvi, vse to se je godilo pred tvojimi očmi ko sanje. Bilo ti je predolgo in prekratko, ker so se menjali različni občutki, ki so se ti zdeli nasprotjujoči . . .

Potem si se mnogokrat vrnili na pokopališče in zvesto prihajal na grob. Pred belim mrzlim kamenom si jecljaje molil, vselej si se vrnili domov s srcem, polnim brikosti, nisi upal vprašati, kaj je z dragim mrtvencem pod zemeljsko odejo v hladnem grobu.

Podobno, bledo podobo smrti, bleščeče se ko slonova kost, ki je počivala v velikem miru, obdana od sveč za umrle, v pobožnem molku mrtvaške sobe, si imel pred očmi.

Podoba je pa z leti počasi zatemnila ali se vsaj omilila, počasi je žleglo zgrinjalno pozabljenja in zavilo najdražje spomine v meglo. Tako dela čas. Novi smrtni slučaji zabrišejo stare. Zakon narave in zakon srca je tak.

Toda morebiti si ti izjema v tem zakonu in tvoje zvesto srce žari ko zlata svetilka, ki gori v polmraku v sveti kripti, posvečeni od Boga samega, v neugasnem plamenu spomina.

Prešla so leta, tvoje čelo so razorale gube, tvoji lasje so osiveli, ne toliko vsled let kolikor vsled bridkosti, tisoče občutkov je omajalo rahločutnost tvojega srca, toda podoba ubogega mrlja je še vedno ostala.

Odtis je vsled rabe že otopen, obrisi so izgubili nežnost, natančnost prvih ur; toda vedno je še isti obraz in bo ostal isti do konca; dokler boš živ, ne bo nihče nikdar iztrgal pobožnega spomina iz tvojega srca.

Pri taki veliki bolezni je tolažba ničevna, neznosna; ona utruja in je muka za onega, ki je dolžan tolažiti, in breme za onega, ki mora — dasi nerad — poslušati. Nikdar se ne čuti bolj pomanjkanje izražanja, ničevost besedi. Molčati, potočiti solzo, sočutno stisniti ponujeno roko, izmenjati pogled sočutja, to je prav vse, kar je mogoče narediti. Poln molk je trpečim sladek, samota je za njihovo ranjeno srce skrit balzam; toda molk mora biti pristopen božji besedi in samoto mora razsvetljevati njegova navzočnost.

Uspešna tolažba pride le od zgoraj, Bog, ki je prizadel ranč, jo lahko ozdravi. Toda zdravilo ne učinkuje živalno in trenotno; treba je tednov, mesecev, mnogokrat let, da prodre do globine srca. Vedno pa še ostane neka mirna in grenka bolest, ki pa ni brez tolažbe; človek se drži misli, da je v pregnanstvu, živi za preteklost, še bolj pa v gotovosti vedno bolj bližajočega se svidenja. Čim bolj se mu okrepuje vera, razločuje vidit nebesa, z večjo gotovostjo jih pričakuje, z večjo navdušenostjo se bliža onim, ki so odšli pred njim s sveta. Duša ne umrje, torej tudi njihove duše niso umrle.

Res je, da tu dol ni bomo več videli tega obraza, ne slišali naglasa njegovega glasu, nikdar več ne srečali njegovega dobrega pogleda. Smrt je ubila srce, uničila to življenje, tako živo, tako milo, toda duša še živi,

dusja sliši, vidi, razumeva, se spominja in še ljubi. Ali ne plava nevidna, toda navzoča nad prizorom žalovanja, nad zapuščenim stanovanjem? Ali ne prihaja ob bridkih urah, v bolesti na pomoč onim, ki so ostali in jim šepeta na uho: "Pogut!"? Ali ni morebiti ona drugi angel varih, na veke zvezana z zvestim srcem? Na vsa ta vprašanja vera ne branii edgovoriti z "da". Vsekako pa nam kaže duše, kako sedaj ljubijo Boga, ga razumevajo, ga uživajo, so zamaknjene v njegovo pričujočnost; kaže nam jih umirjene in vesele v njegovem naročju, daleč od hrupa sveta, daleč od vseh nevarnosti. One so z Bogom, v njim na veke; njihova blaženost je popolna. Ti, ki ostanejo na zemlji, so večjega pomilovanja vredni. — Ločitev traja slednjič malo časa, osamljenje bo hitro končano, v nebesih se bomo enkrat vsi zopet našli.

Celo telo, pokopano v dno zemlje in razjedeno od črvov, to telo ni popolnoma izgubljeno. Angel vstajenja čuje nad posmrtnim zagrinjalom in ko bo prišel sodnji, od Boga naznačeni dan, veliki dan Gospodov, takrat bodo vsi mrlji prišli iz svojih grobov, razpršene sestavine tele se bodo zopet združile. To je naše nepremagljivo upanje in eno poglavje naše vere. Gospod bo poveličal telo, umito s krstno vodo in obdarjeno z milostmi, telo, ki je bilo tempelj Svetega Duha in tabernakelj Evharistije. Poveličal bo človeško naravo, ki jo je božji Odrešenik nase vzel, ude, ki so trpeli muke, ki so delali v svetniku pokroro, bili čisti in lepi v devicah in v vseh velikih kristjanih; obnovil bo jezik, ki je nekdaj oznanjal njegovo slavo in poveličeval njegovo ime.

Poročilo resnice nam je vstajenje našega Odrešenika Jezusa samega. S tem, da je vstal iz groba, je strl za sebe in za druge vrata smrti. Njegovo vstajenje ni samo podoba, ono je gotovo poročilo našega vstajenja. Če ne bi bilo tako, bi bili mi največjega pomilovanja vredni ljude, ker bi zastonj podvrgli naša telesa trdemu jarmu in se zastonj odtegnili vsem nasladam. Tudi sveti apostol Pavel ima to versko resnico v svojem nauku za najvažnejšo resnico in Cerkev nam jo kliče neprehnomu v spomin in na naše ustnice, ko molimo apostolsko vero: Verujem . . . v vstajenje mesa in večno življenje.

Toda, morebiti je oni, ki si ga izgubili, umrl brez vere, ali vsaj brez znamenja spokornosti, morebiti ga je nanagloma zadela kap in ga poščila v grob in tebi se izvije krik: "Kaka misel! kaka muka! na veke je izgubljen. Ista misel, ki bi me moral tolažiti, me vznevimirja, me spravila v obup. Gorje! gorje! ali premore kaj moja molitev? Ali ni njegova usoda nepreklicno zapečatena?"

Kaj veš? Kdo pozna skrivnost zadnje ure, skrite namene božje? Kdo je že raziskal njegovo neskončno usmiljenje?

Mi ne vemo, kaj se dogodi v zadnjem trenotku, ko človek leži v smrtem boju, v dveh ali treh zadnjih trenotnih vzdihih. Morebiti, da se duša tedaj zbore, morebiti Bog zadnjič pozove grešnika in položi v njegove roke odrešenje za eno sekundo. Dognana je presenetljiva bistromost v gotovih, s smrto grozčih nevarnostih. Kdo ve? Bog nima samo enega puta, da rešuje duše. Ena vrata so vedno odprta upanju.

Naj bo že, kakor hoče, neprevidene smrti, ločitve brez priprave imajo svoj nauk, ki ga moramo obrniti v svoj prid.

Nagle in neprevidene smrti, reši nas, o Gospod!

Končne nespokornosti, reši nas, o Gospod!

Nebo, daj nam, da sebomo znali okoristiti z nauki smrti!

Francoski modroslovec Descartes je pokazal na človeško okostje rekoč: "To je moja knjiga!" Resnično, smrt je svetlikajoč svetilnik, ki razsvetljuje pot.

Mrlji nam govore iz globočine svojih grobov in nas uče.

"Včeraj," pravijo, "sem odpotoval jaz; jutri boš ti!" Nič ni gotovješka kot smrt, nič neizogibnejšega.

Žalibog, nihče ne računa s tem. "Mi vemo", govori neki mislec "da moramo umrieti, toda mi ne verujemo". Nič ni bolj gotovega. Naredimo kakrsnoki varnostne naprave, zadnjo besedo ima vseeno smrt. Treba je čuti brez prestanka, da se obvarujemo, ker nas vedno oblega. Pred njo bežimo brez prenehanja, izpreminjajoč utrdbe. Vedno koračanje — je smrt, prevelik napor pri dušnem delu — je smrt, prevelika ljubezen — je smrt. Smrt nas zalezuje vsak dan in ne neha nikdar s svojimi zasedami.

Ta odgovor "smrt" je bolesten, pa kakor zdravilen!

Sv. Frančišek Asiški je sedel nekoč v spremstvu brata Leona, katerega je zaradi njegovega čutečega srca zelo ljubil, blizu cerkve Kraljevih angelov. Pred njim se je razprostirala razsvetljena čarobna pokrajina, odkoder je ljubki čopič slavnega italijanskega slikarja Perugina zajel toliko mojstrskih del.

Nikdar še ni razvila bujna Umbrija pod temnim, starim mestnim zidovjem toliko čarov. Svetnikova, popolnoma umetniška, za dobro navdušena duša je živo čutila vso veličino in čar dela božjega.

Globoko je ljubil naravo; oko mu je žarelo, vstal je in zapel: "Moj Bog, budi zahvaljen za našega brata, solnce. Gorko je, deli dobrote, razširja življenje in rodovitnost, čara naravo. Bled, pa vendar dober odsev je tvoje neugasljive luči — — —"

Potem je zaslišal harmonično šumljanje potočka, ki se je vil in pretekal po bleščečem kremenu.

"Gospod, budi zahvaljen za našo sestro vodo, prozorna je, sveža je, čista je, čedna je".

V tem trenotku se sliši oddaljeno pozvanjanje samostanskega zvončka; s prestrašenim obrazom priteče brat in naznani smrt nekega vernika.

Francišek se vzdigne, solze se zasvetijo v njegovih očeh. Potegne pokrivalo z glavo v znamenje žalosti ter povzdigne svoje shujšane roke:

"O Bog, hvaljeni budi za našo sestro smrt! Na pogled je ostudna, pretresujoča; toda ona je dobra in prinaša dobiček človeškemu srcu, ker je poslanica Tvoje večnosti!"

Smrt nam kaže na dlani ničevnost šasnih dobroter. Bogastvo, razveseljevanje, časti, zlati gradovi se razblinijo pred njo ko pene.

Smrt nas uči, da naj ne obožujemo svojega telesa, ki je namenjeno, da strohni v grobu.

Kako primeren je nauk groba: "Rekel sem črvom: 'Vi ste moji bratje', in trohobi: Izpreobrnil se je in postal velik svetnik.

Koliko ljudi je našlo v misli na poslednji cilj začetek svoje izpreobrnitve. Smrt nam odkriva ceno in pravo vrednost življenja. Z uspehom nam oznanja, naj dobro porabimo čas. Ne izgubimo nobene minute, ker jutri morebiti ne bomo več mogli delovati! "Vsak dan umiram", govori sv. Pavel. Te besede so postale po učiteljih današnje vede modroslovno pravilo: Življenje ni nič drugega kakor napor vseh moči, da se branimo smrti. Claude Bernard, ki je opazil, da je življenje neprestane razkrjanje, zaključuje: "Življenje je smrt!"

O smrt, ti sodis tudi tiste, ki iščejo zadovoljnost v svetnem blagut. Prišla boš ko tat, da jih odneses, ker nihče ne ve ne ure, ne dneva. Ti jih boš ločila od vsega in ti, mogočna, jih boš vrgla v večnost.

Presrečen vedno pripravljen kristjan!

CLARA PACTA BONI AMICI.

Zadnjič je naš urednik na svojo roko par kranjskih "primojdušev" spustil na svoj korner, vsled česar je nastalo veliko pohujšanje v dolini. Morda je naš urednik prispaš na novo slovenske leposlovne struje, inauguirane po Dom in Svetovcu Dr. Preglu, ki pravi, da je tudi kletev ena markantnejših potes narodnega značaja, ki je ne sme manjkati, če hočemo našega človeka orisati kakor mnogokrat je. Mi nismo taki estetski modernisti, ker po teh nazorih bi mi kak slovenski oče-primojdusovec lahko rek, da s kletvijo otroke narodno vzgaja. Zato tako "narodno" blago prav tako ogorčeno odklanjam kot pobožni prebivavci doline . . . Le to se nam čudno zdi, kako pride eden izmej pohujšanih do tega, da zvraca krično na modroslovje in bogoslovje okrog "Edinosti". Po našem mnenju je to mogoče le po taki logiki, kakor če bi mi za kakega pijanga kranjskega Janeza škopijo delali odgovorno. — Gospoda, kdo je pa odgovoren za slavospev, ki ga isti list v isti številki po novemu predsedniku Slovenije Dr. Baltiču? Če človek v katoliškem listu bere tako glorijo o njem, bi mislil hvala Bogu, da se je Slovenija oddahnila, ko je dobila tacega moža! V resnici je pa Dr. Baltič večji Srb, kot Srbi sami in kulturno bojni general za Slovenijo, radi česar je v imenu katoliške Slovenije, Dr. Korošec v Belgradu protestiral proti njegovemu imenovanju. Na čegav račun gre to? Le ponižni tedaj bodite, kakor ste ili doslej, pa bomo prijatelji, in fine enim finali fratres sumus.

* * *

V pojasnilo. — V predzadnji številki Edinosti sem peljal čitatelje med veselo družbo kranjskih Janezov. Mogoče je bil še kateri drugi med njimi, ki sem ga pozabil

Novice iz Jugoslavije.

KAKO JE ZDAJ V STAREM KRAJU.

(Iz privatnega pisma.)

Iz spodnje Štajarske. — Ne morete si predstavljati sedanjih razmer pri nas. Človek bi moral obupati, če ne bi imel Boga pred očmi. V naši Sloveniji bi se še dalo živeti, ali kaj, ko je toliko ostudne pohlepnosti po časti in denarju. Vsak bi rad sedel pri polnem koritu, pa magari, da še brati ne zna. Tako se cuka jo za vodilna mesto kakor lačni krokarji za kurja črevca v hudi zimi. Kar sramota pordeči človeku lice, ko vse to opazuje. Mesto da bi delali, pa imajo med seboj vedno osebne prepire. Zato ni čudno, da se dogajajo v naši politiki taki dogodki. Tu di tukaj bi bilo treba Jezusa z bincem kakor nekoč v tempelu.

Hvalite Boga, da niste sedaj pri nas!

Iz Koroškega se selijo Slovenci kar trumoma v Ameriko. Draginjate neprestano. Tako stane zdaj na pr. krava 16—20 tisoč krov. Pod 10.000 krov se je sploh ne dobi. Pero stane 2—3 krome, papir 4 krome. Klobuk 600—800 krov, navadna moška obleka 4000 krov. Govedina kg 24 K, liter vina do 40 K, cigara 9 K. — Pri nas je vse spremenjeno. smo raztrgani in bosi. Kam smo prišli! Brezverstvo dviga glavo. Ta zmaj ima več kakor tisoč glav. Treba bi bilo najmanj 100 svetih Jurijev. — Zadnji čas je umrlo mnogo duhovnikov in to največ radi lakote in žalosti. Pri tem pa ni upanja, da bi se kmalu kaj spremenilo. Zelo hitramo.

Bog se nas usmili, zlasti onih, ki

sмо v daljnih hribih in gorah! Še ne zmeni se nične za nas!

Pozdrav!

I. I.

NAPAD NA DEKANA LIMPLA

Dekan Limpl v Kapli ob Dravi na Koroškem tudi po ponesrečenem plebiscitu ni hotel pustiti svojih vernikov ter hotel požrtvovalno ostati pri obupanih Slovencih. Nemčurji so se trudili na vse načine, da bi mu onemogočili in pristudili bivanje v župniji — a zaman. Poklicali so na pomoč celovškega okrajnega glavarja Rainerja.

V sredo, 16. februar, je došel v Kožentavro v občinsko pisarno ter ob navzočnosti članov ondotnega "Heimatsdienta" (nadučitelj Mak, Ratz, Ogriz po dom, Zec, Hudrič), ki so bili vsi pijani, zaslišaval nemčurje in nemčurke iz Kaple o dekanu Limplu, da bi spravil toliko obtežilnega materiala zoper njega, da bi mogel potem zahtevati od škofijstva njegovo premestitev.

Zvečer istega dne pride neki nemčur trkat na vrata župnišča in prosi, naj pride g. dekan sprevidet v uro oddaljeno vas Resnik kmeta Možica, ki je tako nevarno obolel, da po izjavi zdravnika dr. Vetterja iz Borovelj ne bo dočakal dneva. Gosp. dekan se takoj odpravi s cerkovnikom in Najsvetejšim na pot. V gozdu pred vasjo pa poči pet strelov iz revolverja in dekan se v prsi zadet zgrudi. Zločinci so zbežali, da jih cerkovnik ni mogel spoznati v tem nem gozdu.

Drugi dan se je izpričalo, da dočni kmet Možic sploh ni bolan ter tudi ni poslal po duhovniku. Na

zverinski način, ki vzbuja ogročenje vsakega poštenega človeka, so hoteli "Heimatsdienst"-ovci doseči z zločinom, česar okr. glavar uradno ni mogel.

Dekan Limpl leži v celovški bolnici, po zdravnikovi izpovedi je rana smrtno nevarna. Razburjenost med slovenskimi Rožani je nepopisna. Kar dva roparsko-morilска napada zaporedoma. Najprej kmet Šarl p. d. Ilc v Celovcu, zdaj dekan Limpl pri izvrševanju svojega poklica. Ali se zunanje ministrstvo res ne bo spomnilo oblubje, ki jo je dal SHS-delegat Jovanovič pri plebiscitni komisiji, da jugoslovanska vlada teh 15.000 glasovalcev nikdar ne bo zapustila?

Novo igro je napisal g. F. S. Finzgar za naše odre. Naslov novega Finzgarjevega-dramatičnega dela je "Razvaline življenja". Snov je veta z gorenjsko kmetskega življenja in zasleduje protialkoholno tendenco. Igro so igrali prvč te dni v Ljubljani med navdušenim aplavzom na pisatelja, kateri je prejel pritej priliki v dar venec z zlati liro.

Statistika bolnikov. — V vseh javnih in zasebnih bolnišnicah Sovenije je bilo leta 1920. vsega skupaj 30.924 oseb. Od raznih bolezni je umrlo; na kozah 26, za trebušnim tičusom 11, za sifilitiko 4, za kostnojetiko 14 in za rakom 82 oseb. Za grižo je lansko leto umrlo v vseh bolnišnicah Slovenije 162 oseb. Za pljučno jetiko je v bolnišnicah Slovenije leta 1920. umrla 201 oseba. Jetika se silno razširja. — Garje so v Sloveniji silno razširjene Okužene so cele rodbine. Zdravljenje v bolnišnicah je otežkočeno, ker primanjkuje za to primernih lokalov. Naval "garjevc" v bolnišnici je dan na dan velikanski. Samo tekom lanskega leta je bilo v bolnišnicah Slovenije 2808 garjevih oseb sprejetih.

Smrtna nesreča z električnim tokom. — Miloš Ravnik, rojen 1. 1911.

VINKO ARBANAS
CVETLIČAR IN PRODAJALEC

vsakovrstnih

C V E T L I C I N R O Ž.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopke za ženitovanje in druge slavnostne priedede. Priporočam se Slovencem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovanom v Chicagi in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

ZAKAJ PLAČEVATI PREVEČ?

TAKO naj bi se vprašal vsakdo, ki potrebuje ali bo kedaj potreboval kakih notarskih del. Razni zakotni agentje odirajo naše ljudstvo da je groza. Vsakdo ki plača več kot potrebno, meče proč denar!

RADI TEGA, naznanjam slavnemu občinstvu v Chicagi in okolici, kakor tudi širok Amerike, da doli podpisana izdelujeva vsa notarske dela najceneje med vsemi!

NIHČE Vam ne bo naredil prošnje (affidavit) za dobiti svoje domace iz stare domovine ceneje kot mi!

KADAR ŽELITE dobiti svoje domace ali svoje prijatelje iz stare domovine, tedaj pišite nam in mi Vám bomo dali brezplačna navodila.

POMNITE, da je naše geslo: "Točno in poštano postreči vsakomur, po najnižji ceni!"

Pismá naslavljajte vedno na:

JERIČ & ŽELEZNİKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

v Ljubljani, se je igral z žico, katero je vrgel na električno žico. Otronova žica je obvisela na elektrovod, otrok je šel na dvorišče in jo je prijel toda električni tok ga je tako močno pretresel, da je obležal mrtev.

"Denar sem, ali pa smrt!" — so kričali trije roparji nad Matevžem Volčičem iz Reteč, ko se je peljal s Trate domov. Roparji so bili trije in je eden udaril Volčiča s kolom čez hrbet. Volčič je vrgel roparjem precej denarja in oddiral proti domu.

Komunisti kot vlonilci. — Nedavno je bilo v Valjevu izvršenih več vlonmov, med drugim pri urarju Milivojeviču, kateremu so vlonilci odnesli za 24.800 dinarjev vrednosti. Kot storilce so izsledili in zaprli tri izučene delavce iz valjevske kulinice, vsi doma iz bližnjih krajev. Pri hišni preiskavi so našli še za 20.000 dinarjev ukradenih predmetov. Vsi trije vlonilci so bili člani komunistične organizacije. Eden izmed njih — livar Franc Pečič — je v preiskovalnem zaporu izvršil samoumor.

Krava porodila 4 teleta. — Izvandeden slučaj se je zgodil v četrtek dne 17. februarja t. l. v Kozarjih pri Ljubljani. Srednje velika krava posestnice vdove Marije Kušar, p. d. pri Primžarju, je porodila štiri teleta še precej močna, toda mrtva. Krava je zdrava.

Volčja nevarnost. — Gozdar Auerspergovskega revirja v občini Koprivnik je ustrelil 9. februarja 44 kg težkega volka. V občini Koče-Gontenice je pa bila zastrupljena volkula, ki so jo šele po nekaj tednih našli. Ležala je že tako dolgo v gozdu, da so jo lisice že skoraj popolnoma snedle. Odbor za pokončevanje volkov je dal za vsako žival 1500 nagrade. Ko je zadnji sneg

Društvo Sv. Cirila in Metoda štev. 18
S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvu se sprejemajo člani od 16. do 55. leta. Za smrtnino se lahko zavaruje za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlajajo, ampak pristopite k društvu še danes. Naše društvo Vam nudi najlepšo priliko, da se zavarujete za slučaj nesreč.

Za vsa pojasnila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnikar Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki: Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor Kompare.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Seliškar.

Zastavonoša: John Jerman.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v šolski dvorani.

zapadel, so lovci po sledovih degnali, da se klati še najmanj 15 volkov po kočevskih gozdovih. Zatekajo se seveda tudi v sosednje šume. Napravili so že mnogo škode med divjadično kakor tudi kmetom, ki jim trgajo drobnuco. Velika nevarnost so tudi za ljudi, ki morajo skozi kočevske šume hoditi. V nekaterih krajih starši le še s težavo spravijo otroke v solo.

OGLASI V "EDINOSTI" SO NAJCENEJŠI.

Če ste varčni pri eni stvari zakaj niste pri drugi?

Slovencem v Chicagi naznanjam, da izvršujem vsa čevljarska dela najboljše in najhitrejše. Sedaj ko je neznosna draginja, si veliko prihranite, če daste svoje čevlje popraviti. Zalegli Vam bodo kot novi, poleg tega pa ostane Vam v žepu nekaj dolarjev. Moje delo je izvršeno z najboljšimi stroji in je nad vse trpežno. — Poskusite in prepričajte se sami!

Prodajam tudi trakove za čevlje, kakor tudi razne kreme za čiščenje čevljev.

Za vse se Vam priporočam

J. ADAMS,
1845 W. 22nd St., Chicago.

POTNI LISTI.

Zadnji čas smo imeli skoro vsak teden druge določbe glede dobave jugoslovanskih potnih listov. Od 1. marca pa je zopet nova odredba, da mora iti vsaka prošnja za potni list najprej v stari kraj na vladu v odobrenje. Vsled tega bo vzelo par mesecov, predno bo mogoče dobiti potni list. Kdor toraj želi potovati na poletje, ta mora takoj uložiti prošnjo, ako hoče dobiti svoj potni list pravčasno.

Za italijanske in ameriške potne liste ostanejo stare določbe. Rojaki z ameriškimi potnimi listi lahko potujejo v Jugoslavijo, kadar hočejo. Za nadaljnja pojasnila o potnih listih, o kretanju parnikov itd. pišite na naš naslov.

PRISELJEVANJE.

V klub temu, da so nekateri naši "vse-vedeži" že več mesecev begali ljudi s trditvijo, da bo s 4. marcem priseljevanje ustavljen, naj podudarimo, da je 4. marec za nami a nove naselniške postave še vedno nimamo in tudi ne vemo, kdaj jo bomo imeli. Sedaj je še stara postava v veljavi in bo v veljavi vsaj še nekaj mesecev, ako več ne. Naši rojaki imajo toraj še vedno dovolj prilike, da dobe k sebi svoje sorodnike. Pišite nam po nadaljnja navodila.

DENAR.

Priprosta pamet nam pove, da sedanja vrednost dolarja napram jugoslovanski kroni ni naravna, ni resnična, ni opravičena, temveč umetno vzdržana in vsled tega ni trajna. Po našem mnenju dolar ni več vreden kakor 40 jugoslovanskih krov. Kolikor dobimo zanj več, dobimo takoreč "za šenk". To nenaravno in neopravičeno razmerje se ne more vzdržati. Krone skoro ne morejo biti cenejše kakor so. Ako Vam je na tem, da se okoristite s sedanjimi cenami, tu imate svoj "chance", ne zamudite ga.

Ni imamo izvrstne direktne zvezze s starokrajskimi denarnimi zavodi in Vam zato lahko točno postrežemo bodisi, da hočete poslati denar na kakšno osebo ali pa, da ga naložite v kakšno zanesljivo denarni zavod. V tem slučaju Vam mi preskrbimo hranilni knjižico in do tley, da dobite Vi hranilno knjižico v roke, smo mi odgovorni za denar. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Za vse drugo se obrnite na slovensko banko:

Zakrajšek & Češark,
1 Ave., NEW YORK, N. Y.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujejo najkrásnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534.

Novice iz Jugoslavije.

GOSPODIČNA.

(Iz Jak. Alešovčevih "Ljubljanskih slik".)
(Nadaljevanje.)

Seveda v gledališče tudi hodi, ko je toliko odrastla, da jo je videti v loži. Gledališče v Ljubljani je pa že dolgo vse prej nego zavod za omiko in pouk. Menda pošiljajo sem ves izmeček drugih gledališč; zato predstave ne vlečejo ljudi zavoljo igranja, ampak bolj zavoljo iger. Te pa morajo imeti v sebi kaj pikantnega: morajo biti kolikor se da opozlze. Najbolj se obratijo kolikor mogoče nega ženske, posebno v moški oblike. Vse to gleda mlado oko gospodične, njen uho posluša opozlze besede, in tako hlastno sraka vase sladki stup, ki jo kmalu vso prešine. Kar vidi in sliši v gledališču, premišljuje doma v samotni; o tem se pogovarja v družbi in kmalu ima take nazore in toliko že ve o človeškem življenju, da človek kar strmi, če se spusti z njo v pogovor.

Še bolj kot v družbi med moškim svetom, pa pokažejo gospodične svoje lepe lastnosti, kadar so same med seboj. Takrat pokažejo še to, kar pred moškimi skrivajo, in zaljubljenemu mladeniču izgine vsa poezija — kar iz nebes pade, če jih posluša odstrani, da one zanj ne vedo.

"Oh premisli, ta ongavi komi leta zdaj zmeraj za mano, ker sem zadnjic z njim plesala. No, takih buteljnov bi še manjkalo! Kakor bi drugih ne bilo!" — "Snoči v gledališču me je pa lajtnant I. ves čas tako gledal! Saj sem ga tudi večkrat pod oknom videla". — "Ej, nič se ne bahaj, ta ima tisto Roto". — "Ni res, meni je že pisal zaljubljeno pismo". — "Kaj bo lajtnant! Meni je poslal knjigovodja J. za god strašno lep šopek, ki ga imam še zdaj na oknu". — "Kako si neuma! Ta je davno v hiši gospe N. kuhan in pečen".

Tako gredo pogovori . . . Potem pridejo na rešeto vsi moški, ki se srečajo okoli te ali one; naštrevajo se vse spletke, ki jih je že imel ta ali oni; tej se posmehujejo, ono opravlajo, da hodi s tem ali onim itd. Največje veselje je pa, če katera pade skoro nobene ni, da bi ji tega ne privoščila. Kadar se pa katera omoži, jo zavidajo in odpovedo prijateljstvo; a vendor pravi vsaka, da bi ona tega ne bila vzela, če bi ga bili prav ponujali v zlati skledici

— ima tak nos, take oči, tako postavo, je tako neveden, tako slabo pleše — sploh: cela razstava človeških napak je na njem.

Evo je bil Bog ustvaril zato, da je bila družica Adamu. Čeravno gospoški svet ne mara mnogo ne za stari, ne za novi testament — to veruje pa še vendor, da je treba gospodični za življenje moža kakor mladi sadiki kolca, ob katerega se ovije. Ta vera je pa postala še popolnejša, namreč taka, da je moški spol na svetu le zato, da redi ženski spol. Po tej veri je uravnana tudi večinoma vzgoja naše gospodične. Tu je res velik napredok v primeri s kmetiškim dekleтом. Tam na kmetih je namreč še tista babja vera, da mora nevesta tudi kaj prinesi k hiši K če že ne drugega, pa vsaj pridne roke. V mestu smo pa v tem oziru že nekoliko milj naprej. Tu mora namreč nevesta že prej izvedeti, koliko svilnih oblik ji bo mogel napraviti ženin na leto; koliko poslov bo mogel imeti zavoljo nje; kam bosta zahajala podnevi, kam zvečer; kdo bo zahajal v hiši itd. Vse to izprša navadno prej že mati, in kar si ona prav ne upa, to pa dopolni hčerka sama.

Skoraj pa bili pa pri tem pozabili na nekaj, brez cesar nobena gospodična ne more živeti, in ta predvsem potrebna reč je — zrcalo. To je oltar v hiši. Pred njim stoji gospodična vsak dan nekoliko ur. Tu ogleduje svojo podobo, pred njim se napravlja in popravlja in šele, če je izrekla ta pravični in nepristranski sodnik tako sodbo, da je njej všeč, potem se poda med ljudi.

Bral sem enkrat nekje, da možak, ki noslja ali kadi, zamudi pri svojem delu gotovo vsaj po eno uro na dan. Če se seštejejo tako potračene ure dela, bi dal zasluzek že lepo hišo, ako dela mož le 30 let. Seveda o naši gospodični ta primera ne velja. Kvečemu se more reči, da medtem, ko se napravlja in popravlja pred zrcalom, nič drugega ne dela; to pa za občini blagor nikakor ni škodljivo. Izakra, dokler še ni vajena, gre to napravljanje počasi, to je sama s seboj je gotova v četr ure. Ko se pa v tem bolj izuri, ji gre pa oblačenje, česanje, barvanje (šminkanje), zadrgavanje oprsa — da je kolikormogoče napeto in stisnjeno — tako náhlo izpod rok, da je s tem gotova že v dveh urah — zlasti, če gre na ples ali kam družam med gospoški svet, kjer se ho-

ce pokazati z vsem, kar ima in nima. Za vse njene "toaletne" skrivnosti pa zve moški še takrat, kadar je prepozno, in se imajo z njimi slepiti le še drugi. Zrcalo je torej vsekako silno potrebna reč gospodični: brez njega bi ji bil ves svet temen. Tudi spoznava v njem svojo telesno lepoto ali pa to, kar jo kazi, da ve zadnje po moči povraviti, prvo pa povisati. Duševne lepote pa v njem nič ni videti, ker je steklo tako ulito, da se vidi v njem vsakdo tak, kakšen je res.

V političnem življenju gospodična nima pravega pomena, ker ne plakuje nič davkov in nič ne služi, da bi se ji pridržaval od plače. Več velja pa v družabnem življenju, ker s svojim nemškim kramljanjem kolikortoliko potiska nazaj slovenski materini jezik. Le idu na ples, ali sploh h kaki javni zabavi in sliedališče, ali v koncert, k "besedi" šal boš; če je le ena gospodična (ali gospa) vmes — zavoljo nje se vse nemški paci, dasi se jim to v časi toliko poda kakor kmetu cilinder. Zlasti na plesih je vse žvrgolenje nemško; sliši se, kakor bi kdo hodil po trskah ali po jajčnih lupinah, in to brez ozira na kraj, kjer je. Gospodična kramlja nemški v Čitalnici, v kazini, v prodajalni — kjer razvadi komije tako, da potem ogovarjajo vsako gospoško kikljo po nemški — v vsaki gostilnici in celo na kmetih, če gre v družbi iz mesta. — Zakaj? Zato, ker sliši najrajsi sladkanje, laskanje in prilizovanje; tisti pa, ki si prizadevajo, da si jji prikupijo, so se pa učili takih sladkih besedi, primer in stavkov iz nemških romanov, in te je tudi ona brala — in tako jidomi povzdiganje njene lepote v nemškem jeziku veliko lepše kakor v domaćem slovenskem. Slovenec je presirov, in ne zdi se mu vredno truda, da bi tratil svoj dragi čas s praznimi pogovori in s hvalisanjem žensk. Če pa to stori, pa stori v nemškem jeziku, če ga le kolikaj zna; a zapelje ga zopet le gospodična, ki brž udari na nemško plat, le da bi slišala slajše besede,

ki se bolje prilegajo njeni ničemurnosti. — Ravnotako bi pa po ljubezni hrepeneče mladenice in starce lahko silila tudi k slovenskemu govorjenju. Mnogo bi lahko pripomogla k razvoju "gospoškega" slovenskega jezika, če bi le hotela in se mogla vneti zanj. Saj doni iz njih ust naš lepi jezik še lepše — kar naravnost čarobno. To izkušamo posebno pri javnih veselicah, kadar stopi pred poslušavce kakav gospodična z govorom. Seveda bi se morala sama prej izobraziti v tem jeziku v šoli, v branju, razgovarjanju; "kranjska špraha" je pa tudi iz njenih ust tako neokusna kakor njen "kuheltajč". Za tozadovo izobrazbo se pa gospodična ne potruji, ker ni bila v šoli probujena za to, in se je že privadila nemščine;; slovenske knjige ali časnika pa ne vzame v roko, ker jo zbole v oči že sama slovenska črka. Imamo pač tudi tu hvalevredne izjeme; toda tako redke, da se med drugo množico kar izgube. Sploh je naše ženstvo najhuje oblizano po tuji

bolj ceni kakor domač, bodisi prvo še tako slabo, a drugo še tako dobro.

Oglejmo si zdaj gospodično v stanu, ko je nevesta. Posrečilo se ji je ujeti klin na trnik, in zdaj si s pomočjo matere prizadeva na vso moč, obdržati ga, da bi se ne splašil, dokler ni še trdno priklenjen po poročnem prstanu. Zato kaže vse lepe lastnosti, slave pa skriva; saj se bodo te lahko pokazale po poroki tem razuždanejše. Kadar je ženin bližu, ima takata nevesta toliko opravil, da najde komaj časa za kratko razgovarjanje z ženinom; šele ko ta odide, si nevesta zopet odpočije in vrže ob sebe krinko, pod katero je prej potila krvavi pot.

(Dalje prihodnjič.)

Dajemo na znanje vsa komur,

da izplačujemo denar v Jugoslaviji ne samo v **KRONAH**,
marveč tudi v

DOLARJIH V GOTOVINI.

Cena za pošiljatev je 3%, a najmanjša vsota za stroške 1 dolar.

Ako pošiljete denar v kronah, Vam ne računamo nič, razen za brzjavno pošiljatev, ki jo je treba posebej plačati.

Pišite in vprašajte, kako visoko stoji denar!

Prodajamo šifkarte za vse proge po določeni ceni.

Sprejemamo hranične vloge in plačujemo po 4% obresti.

EMIL KISS,

BANKIR

133 Second Ave., New York.

LOOK OUT ZA PIJAČE,

katero so zdrave kot je **TRIGLOV CAJ** vroč prejden greste k počitku.

MELISSA, zavoj 75c, 1000 ROZE zavoj 75c, Encian (**GENTIAN**) zavoj 90c, in druga želišča v zalogi. **BRI-NJE** iz starega kraja po 16c funt, celo vrečo 120 funtov (4 bušle) po 14c funt. **PRASEK** od vina (wine Stein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljše kisile pijsace za žeko. **GRAPE JUICE** \$95.00 sod. **SUGAR Coloring (Short Pint)** \$1.50. **GAUGE (MERO)** za alcohol auto-radiator in za vse tekočine ki imajo proof vsebi, meri manj kot pol grada pa do 200 gradov, stane \$3.50. Vse cene vsebujejo tudi poštnino, samo Grape Juice in Brinje ne. K naročilom je pridjetek, money order ali draft. **A. HORWAT**, 1903 W. 22nd St., Chicago, Illinois.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Knjigarna "AVE MARIA"

1849 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.

V ZALOGI IMAMO SLEDEČE MOLITVENIKE:

Kristusa	1.00
Ziviljenje svetnikov I. in I., del (stara izdaja) zvezek	4.00
Zore, Ziviljenje svetnikov I., zvezek	1.00
Zore, Ziviljenje svetnikov II., zvezek	1.00
Umnii kletar	.50
Gospodarski nauki	.50
Naša škodljive rastline I.—5. zvezek	.50
Poljedelstvo I. in 2, snopci 11 del	.50
Umna živinoreja I. in 2, snopci	.50
Umnii kmetovalec, II. in III., snopci	.50
Zivali v podobah, 2, zvezek	.50
Brtje	.50
Cecilia, pesmarica I. in II. del po	1.00
Slovenska pesmarica I. in II. po	1.00
Poezije	.75
Slovenske legende	.50
Australija in nje otoki	.50
Bolgarija in Srbija	.50
Pri Severnih Slovanih	.50
V Kelmorajn	.50
Kitajci in Japonci	.50
Podobe iz misijonskih dežel	.50
Domaci zdravnik	.50
Kako si orhanimo ljubo zdravje I. in 2, snopci	.50
Pravljice	.50
Na smrt obsojeni — Igra — Rev. Meško	.50
Lešniki	.50
Jagode	.50
Zimski večeri	.50
Cerkvena zgodovina I., 2., 3. zvezek	.50
Boj za pravico, povest	.50
Deseti brat, povest	.50
Deteljica, povest	.50
Fabijola	.50
Izdajavec, povest	.50
Križem sveta, povest	.50
Mati božja dobrega sveta	.50
Na krivih potih, povest	.50
Ogleonica, povest	.50
Perpetua, povest	.50
Pisana mati, povest	.50
Ptički brez gnezda, povest	.50
Razne povesti	.50
Sorodstvo, povest	.50
Svetloba, in senca, povest	.50
Tvoje angeljevih češčenj	.50
Uporniki, povest	.50
Veliki trgovce, povest	.50
Za srečo, povest	.50
Ziviljenja trnjeva pot, povest	.50
Friderik Baraga	.50
Franc Pire	.50
Slovenske večernice od 41. zv. do 72 zv. po	.50

CENIK KNJIG DRUŽBE SV. MOHORJA.

Katere ima v zalogi knjigarna "Ave Maria".

Jeruzalemski romar, dva zvezka po \$	.50
Jedro katoliškega nauka	1.50
Kazalo za Slov. prijatelj	1.50
Od blagoslavl	.75
Kristusovo življenje in smrt	3.00
Križana usmiljenost	.75
Krščansko katoliško nravoslovje	.75
Mesija, I. in II. del, zvezek	.50
Nebeska krona	.50
Pamet in vera, I. II. in III. del zvezek	.50
Prilike P. Bonaventure	.75
Slovenski Goffine	3.00
Slomškovi pastirski listi	.50
V boj za temelje krščanske vere	.50
V tem znamenju bož zmagal	.50
Katoliška cerkev kraljestvo božje na zemlji	.50
Zgobe sv. pisma I. in II. del zvezek	.50
Ziviljenje našega Gospoda Ježusa	1.00

Pri naročilih naslavljajte pisma na:

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,

1849 West 22nd STREET

CHICAGO, ILL.

Pripravite se za neodvisnost

AMERISKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

SNAŽNA USTA.

Prejeli od Ameriškega Rdečega Križa. Oddelek za javno zdravje.

Snažna in zdrava usta so ogromne važnosti za javno zdravje.

Bolezenske klice (bakterije) prodijo v telo preko razpoklin v koži ali preko mren naravnih votlin telesa, ust in nosu, ali pa potom črvesnega prehoda. Zdrava koža ima odporno silo proti klicam, izozemši ako je prebode pik žuželke ali pa kako orodje. Ali usta in nos ne nudita le lahkega pristopa bolezenskim klicam, ampak tvorita tudi idealen inkubator za njihovo zarejo, ker tu je primerena gorkota ter sluz in slišna skupaj z drobcem jedi tvorita izborni zarejališče.

Usta in nos nadalje nudita izdatno zavetje nakopičenim bakterijam. Pokvarjeni zobje, bezgalke v grlu in sluzna prevlaka jezika imajo neštivo luknjic in grb, ki so prava zaščita za bakterije proti navadnim čistilnim metodam, kakršna je okrtanje zob.

Treba za to rabiti redno dobro tekočino za splakovanje ust. Apnjača je izvrstna ustna voda, ker razaplja sluz, zlasti onega, ki se nabere na zobeh.

Vse votline v zobeh zahtevajo takojšnjo pozornost zobozdravnika. Za vsako obolenje bezgalk (tonsils) ali gobi v grlu (adenoidov) treba zateći se k specijalistu za nos in grlo. Dostikrat je ves sistem prizadet po strupih izloženih iz mas bolezenskih klic, nakopičenih v pokvarjenem zobu, v oboleli bezgalki ali v kakem adenoidovem izrastku v oboku goltanca.

Sheboygan, Wis. — Cenjeno uredništvo: — "Edinost" mi zelo ugaša, posebno odkar pišete za matere. Potrebno je, da ima vsaka mati pravo in največjo skrb za otroke. Če so otroci slabii, gorie materi, ker celo življene ne bo nikdar vesela. Lekadar so otroci dobri, tedaj je mati srečna in zadovoljna in zamore tudi svoje otroke z ljubeznijo ogrevati. Ako pa je mati sirova in čmerna, tudi otroci niso dobri napram nji. Vsake matere dolžnost je, kadar ve, da bo dala otroku življene, da vsak dan moli zanj pred rojstvom in potem. Vsak dan naj ga izroči Mariji v varstvo in prosi Boga, da ga blagoslovni na duši in na telesu. Potem lahko upa, da bo imela dobre otroke. Katera pa svoje otroke preklinja in sirovo postopa ž njimi, se bo le prekmalu prepričala, kako se bo vse to kruto maščevalo nad njo.

Naročnica.

NE POZABITE, DA JE MAREC MESEC AGITACIJE ZA KATOLIŠKI TISK!

NOVE KNJIGE

samo ravnokar prejeli iz starega kraja.

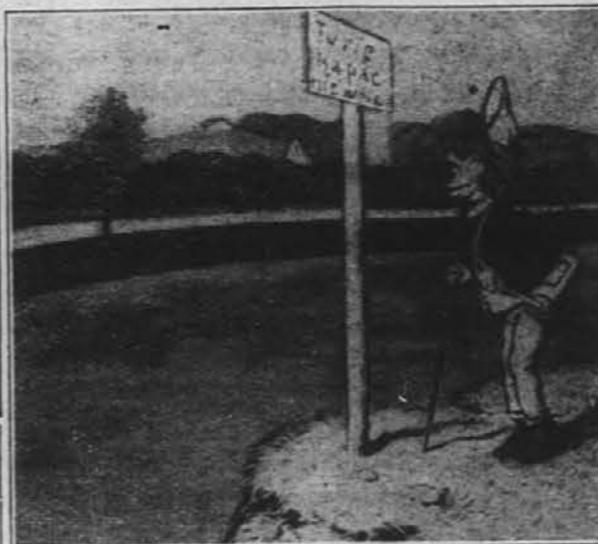
LEPE POVESTI,
ROMANI,
POUČNE KNJIGE,
MOLITVENIKI,
MUZIKALIJE.

OGLEJTE SI NAŠ CENIK!

"NAJNOVEJŠA IN NAJZANIMIVEJŠA NOVICA".

Ni še dolgo kar smo poročali, kako je neki jolietski urednik dosegel svetovni rekord s svojo prečudovito kumaro. Tedaj še nismo mogli priobčiti slike, zato novica ni bila popolna.

Od tedaj se je dotični človeček iznova ovekovečil s svojim nosom. Cel tened je brskal po Edinosti, če bi morda našel kakre plevi in imel je srečo s svojo kumaro. Iz taknil je, da je nekje v Edinosti napisano "prmejbiks". "Kaj? Prmejbiks? — Taka beseda v katoliškem listu?" Revez se je vznemiril do skrajnosti. Po glavi mu je neprehemoma brnelo: prmejbiks, prmejbiks! — Joj, kakšno pohujšanje! Da si nekoliko odpocije od neumornega iskanja plev po Edinosti, se napoti proti kanalu ribe loviti.

Toda, škandal, ali se moti, ali je resnica? Zdi se mu, da vidi tudi na napisu ob kanalu besedo "prmejbiks". —

Da se (Joško ali Janez — ne vemo) polnoma prepriča . . .

V istem trenutku, ko spleza navrh, prejme plačilo za svojo preveliko gorečnost.

Au revoir.

NE POZABITE!

ZA VSAKEGA NOVEGA NAROČNIKA DOBITE 50c.
ČE JIH NABERETE VEČ KAKOR 5, DOBITE RAZEN
TEGA ŠE POSEBNO NAGRADO, TEM VEČJO, ČIM
VEČ JIH NABERETE.

Kdor pridobi 5novih naročnikov dobi \$2.50 ali pa mu posiljamo eno leto brezplačno "Edinost".

Za 10 novih naročnikov dobite \$5.00, obenem pa si lahko izberete iz našega cenika knjig za \$1.00.

Za 15 novih naročnikov dobite \$7.50, razen tega še za \$2.00 knjig, ki si jih sami izberete in eno leto "Glasnik Presv. S. J." brezplačno.

Za 20 novih naročnikov dobite \$10.00, za \$3.00 knjig, ki si jih sami izberete in eno leto "Ave Maria" s koledarjem vred brezplačno.

Za 25 novih naročnikov dobite \$12.50, razen tega knjig za \$4.00 in eno leto vse tri naše liste brezplačno.

Za 50 naročnikov \$25.00, knjig za 10.00 in vse tri naše liste.

Za 100 naročnikov pa dobite \$50.00, knjig za \$25.00 in vse tri naše časopise brezplačno za 2 leti.

Ni zaveden Slovenec, kdor ne razširja dobrega slovenskega časopisa!

Ni vreden, da bi se imenoval katoličan, kdor v sedanjih časih, ko ima tisk na javnost tolik vpliv, ne razširja resnične pravega katoliškega tiska!

Mesec marec je mesec dela za razširjanje dobrega tiska!

Poglejte nasprotnike, kako oni agitirajo zase! Nikar se jim ne dajte osramotiti!

FOR OUR YOUNG FOLKS.

TALE OF AN APOSTATE.

(Continued from last issue.)

VII.

Prosperity seemed suddenly to desert the Kralis. Speculations rashly made by the impetuous Dick, were not successful; and a dull season for all work in the town, completed the financial adversity of the family. Mary's salary, of which hitherto she had been free to make her own disposition, became requisite for the support of the house, and she gladly yielded it. That she could render such efficient service was the first hopeful gleam in her life since her return to her family, but her assistance chafed her brother; his proud spirit could not brook the acceptance of such aid, and he gladly embraced the first opportunity of release, in an offer to go abroad. Tis father consented. The parting would wring his soul, but the opportunity presented so many advantages for his son, that his self-denying devotion would suffer death rather than frustrate it.

Mary was not consulted; she was only quietly informed of her brother's intended departure. She did not weep in his presence then; the cold expression of his face seemed to dry up her tears, but at the last, when equipped for his journey, and having bade farewell to his father, who was confined to his room by a temporary illness, he lingered on the portico a moment, giving some final instructions, she extended her hands toward him, and cried with such heartbroken earnestness that his soul was touched.

"Oh, Dick! will you not say on affectionate word before you go? we may never meet again. Say, at least, that you forgive what I did in the past."

A shadow of the old affection crossed his face.

"My forgiveness, Mary, is of little moment; but, if it will comfort you, know that you have it. Be good to father; and now good-bye."

He embraced her and was gone.

Heavier and heavier pressed Mary's cross; and having read in the life of some penitent how every prayer of the latter had resolved itself into these words:

"As I have loved Thee less than others, oh Lord, let me suffer more than others". She made the plaint her own, and when total blindness was added to the other infirmities of her father, she lifted her clasped hands to Heaven and sobbed:

"Oh, my God! put what Thou wilt upon me, but spare those I love. I deserve to suffer; and as I have loved Thee less than others, oh make me suffer more!"

Not even then, in his desolate blindness, in the racking pain that sometimes kept him wakeful and moaning through long nights, did the suffering old man change his manner to his daughter. His thoughts were constantly of his dead wife; and though no hand could be more tender, no voice more gentle, no attentions more loving and unremitting than Mary's, he seemed insensible to them all. During her absence at school he hardly appeared to note any difference between her care and that of a hired attendant. What his daughter suffered from that, no one knew save God and her confessor in the monastery.

Letters from Dick were infrequent and brief. The business was either not all that it had promised to be, or he was not profiting by its advantages. At length he ceased to write, and day after

day as the blind, old man asked if there was any word from him, and received in reply a sadly spoken negative, his head, which was seldom raised, was wont to droop still lower, and deep sighs to escape him.

(To be continued.)

Mild Movie.—"Wuz it a good show, Buddie?"

"Naw, only four killed!"

A Haughty One.—Mrs. Flatbush — "Did your cook give you any notice when she was about to leave?"

Mrs. Bensonhurst—"No, she hardly noticed us at all".

The Retort Snappy.—"I wouldn't ba a fool if I were you!"

"That's the only sensible thing you've said during this discussion. If you were I you certainly wouldn't be a fool!"

Where Anything Goes.—"No, I know nothing about music".

"All you have to do is to jangle this cow-bell".

"But suppose I come in at the wrong place?"

"You can't do that in jazz".

Some Feat.—"Yes", he bragged, "I once invented a rubber pneumatic suit for men working at great heights".

"And was it successful?" asked an unsuspecting one.

"I should say it was", he replied.

"D'you know the first workman who fell off a building wearing one bounced so hard and long that we had to throw biscuits to him to keep him alive".

One Slight Difficulty.—A stout woman always took two theater seats for herself so as to be more comfortable. On one occasion the attendant said: "Excuse me, madam, but who is going to use your second ticket?"

"I am going to occupy both seats", replied the woman.

"Just as you like, madam, only they happen to be on opposite sides of the aisle".

Sad Example.—A Boston laundress was found to have posses \$32,000.

The general extravagance of the times is blamed for the depletion of her savings.

Beginning at Home.—"This paper says that millions of children will starve this winter in Europe".

"Oh, that reminds me! I forgot to feed Fido his chop, and he must be just starved".

Welcome Change.—Journalist — "I have an idea for a newspaper article that will strike a new note".

Editor.—"Good. Most newspaper articles merely note a new strike".

The Young Dyers.—When a New York magistrate ordered a truant schoolgirl to go home and wash the paint off her face and the dye from her hair—

He evidently didn't believe in the saying that the good dye young.

Clearly Absurd.—A Frenchman learning English said to his tutor: "English is a queer language. What does this sentence mean: 'Should Mr. Noble, who sits for this constituency, consent to stand again and run he will in all probability have a walkover'?"

NAJLEPŠE PIRUHE

boste dali svojim v stari domovini, ako jim pošljete nekaj denarja.

NAJVEĆ DENARJA

bodo prejeli Vaši, če ga jim pošljete po našem posredovanju. O tem se boste prepričali.

NOBENIH SITNOSTI

za one, ki prejmejo denar, kajti ne bodo imeli nobenih potov, temveč bodo dobili denar naravnost na dom.

NAJHITREJE IN NAJCENEJE

PO DNEVNEM KURZU

ZVEZE Z VEČ BANKAMI

Obrnite se osebno ali pismeno na:

EDINOST,

1849 West 22nd St.

CHICAGO, ILL.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

Toliko delavev ne dobida, zdaj naj jim pa še jaz, ki mi treba, odjedam delo in kruh! Človek mora dandas socialno misliti in čutiti. Brez potrebe naj nihče delavcem ne dela konkurenco. To je moje načelo."

"Načelo trotov človeške družbe".

"Prosim, papa, tretje izpolnjujejo

jako važno nalogu v družbi čebel in

so vse časti vredne živalice. Da se

jim ne vračuje po zašlugah, je običajna nehvaležnost. Ali sva se do-

govorila?" Artur je vstal in se pri-

klonil.

"Česa se hočeš lötiti? Ali hočeš

samo čakati na mojo zapuščino?"

"Oh, papa, zastran mene živiš še

lahko sto let, stanu primerno, kakor

jaz nisem mogel živeti".

"Nisi mogel živeti, ko si imel po-

dvesto kron samo za zabavo?"

"Prosim. Jaz pravim: stanu pri-

merno. Vem, da marsikateri mojih

tovarišev niti po dvajset kron ni do-

bival na mesec za zabavo. A jaz

sem Klepšev sin; jaz nisem vajen

tako živeti kakor siromaki, ki jim

je stradanje zabava. Kar si mi po-

šiljal ti, je bilo komaj za napitino

natakarjem in markerjem".

"Dzaj umejem, da so te zapodili iz

akademije".

"Predvsem, papa, me niso zapo-

dili, ampak sem šel sam. Potem je

pa še neki drug povod, ki tebi ne

bo ljub, kakor ni bil meni. Neki moj

tovariš — ime je brez pomena —

siten, nagajiv človek in nevoščljiv

vsakemu, ki je dobival več denarja

nego on, pravi petrolier, je prinesel

nekoč h kosilu neki umazan list;

"Napredni Kovinar" po imenu, ki

je tebe grozovito trgal. No in za-

čelo se je povpraševali, kdo da je ta

Klepš, če ga jaz poznam, morda kak

sorodnik. Jaz sem rekel, da je ta

Klepš moj očež ta urednik pa lopov

in še večji lopov tisti, ki je povzro-

čil ta dopis".

"In kaj potem?" je vprašal Klepš,

se obrnil in pritisnil roko na prsi.

"Potem? Potem sem ostavil jaz

akademijo, poiskal urednika tega u-

zmanjega lista, nekega dr. Lajba, in

ga oklofutal".

"Nova nepremišljenost".

"Različen okus", je zmignil sin z

rameni.

"Če te toži, ko si takorekoč vlo-

mil v tuje stanovanje!"

"Tožil ne bo. Ko mu je pokalo po-

nesramnih licih, je samo kričal, da

boš ti to dragu plačal. Ali si tožil ti

ta brezsramni list?"

"Ne".

"Ne? Čudno".

"To je moja stvar".

DVA POSESTVA NA PRODAJ

v Zagradcu pri Starem Trgu.

Razen večjih hiš in lepega gospo-

darskega poslopja polje, obširni go-

zovi in vinogradi v Mavrilinu.

Za pojasnilo se obrnite na Mrs.

Lucija Kure, 1849 Allport St., Rear,

Chicago, Ill., ali pa na Ivana Mihel-

čič, trgovca v Starem Trgu pri Ko-

čevju.

KDOR KUPUJE PIANO ALI

PLAYER-PIANO

ali bi rad obrabil piano zamenjal

za novega, naj pride k meni! Imam

na izbiro fine instrumente po zelo

nizkih cenah.

FRANK A. ŠINKOVEC,

1833 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Mr. Šinkovec je postregel že več

našim rojakom v Chicagi in okolici,

ko so kupovali piano. Vsi so zelo

zadovoljni. On Vam bo za male de-

narje preskrbel instrument, da ga

boste veseli. Vsem rojakom v Chi-

cagi in okolici ga toplo priporočamo.

"Gotovo, gotovo in okus različen".

Sin se je vrnil v veselje družbo; očeta pa so obše nove skrbi, koliko naj bi ga stala Arturjeva lahkomiselnost, da bi se potolažil in pomiril gospod dr. Lajb. Sedel je za mizo in začel pisati s tresoč roko dolgo, težko pismo.

Artur e vpeljal na Javorju nov dnevni red, živiljenje se je pričenjalo proti poldnevu in se javljalo najvhodnejšo pozno zvečer, ko se je pelo, godlo, igralo in plesalo. Najmirnejše so bile jutranje ure, ko je počival utrujeni mladi svet in je morala družina tiho opravljati svoje posle, da ne bi motila sladkega spašja.

Rumpel se je bil Arturju kmalu tako prikupil, da mu je zaupaval tudi svoje misli in želje in mu zaučal tudi svoje denarne stiske.

"Godi se ti kakor meni", je prikimal Rumpel in mu stisnil roko. Tenseje od skupne sreče veže ljudi skupna nadloga, in Rumpel že res ni vedel več, odkod bi jemal denar za igro in druge potrebe. Namignil je bil že Mosterihu, da bi bil pripravljen pustiti snubljenje in njemu prepustiti nevesto pod gotovimi pogoji, kakor se odpravi pri dražbah kak si ten dražitelj. Toda samozadovoljni umazanc Mosterih ni hotel kupiti, kar je bilo po njegovih mislih že njegovo.

"Denar bi midva dobila", je dejal Rumpel zamišljen, "če bi hotela".

"Jaz sem radoveden", je dejal Artur.

"Reciva, da potegnem jaz menico na tebe in jo ti akceptiraš; ali bi je nama ne skontovala vsaka banka?"

"Kako pa bi vrnila midva, kadar zapade menica?"

"Če tega ne umeješ, dragi moj, je škoda, da si katerikrat vtaknil svoj nos v trgovsko akademijo. Zatevaj učnino nazaj! Stvar je enostavna. Z majhnimi troški dobiva lahko denar a vrneva ga, kadar se nama bo zdelo". Artur je pazljivo poslušal. "Najprej se podaljša zapadni rok", je nadaljeval Rumpel, "dokler se da. Predeň zapade prva menica, potegnem ti na mene drugo za isto vsoto primeroma in akceptiram jo jaz. S to menico poplačava prvo, drugo pa s tretjo in tako naprej, da bo ena vedno v prometu. Plačevati bo treba samo procente in provizijo".

Arturju je bil načrt všeč, pomisleke je imel le zaradi očeta, ki bi utegnil zvedeti te manipulacije; iz:

brati bi bilo treba pametno banko. "Ali poznaš ti bankirja Samstaga?" je dejal.

"Žida Samstaga? Gotovo. Zaradi njega sem ja pravaprav kvitiral. Zdaj bi bil morda že major".

"Denarne zadeve?"

"Seveda. Poslušaj! Med drobni mi oglasi nekega lista berem nekoč, da ponuja neki bankir kavalirjem posojila pod najugodnejšimi pogoji. Dobro, moja zadeva, si mislim in se oglasim pri uredniku, nekem dr. Lajbu".

"Lopovu".

"Tô se umeje. Dobro. Lajbu plačam provizijo, in Lajb me napoti do bankirja Freitag. Dobro, bankir Freitag je čepel v najumanj zanejni lukanji neke umazane hiše. — Jaz plačam drugo provizijo, zato da mi pove Freitag, da on pravzaprav nima denarja, da pa posreduje pri posojilih in da me hoče priporočiti bankirju Samstag. Nekaj časa sem se trudil razčaliti vrlega bankirja, a ko sem videl, da je vse zaman, sem šel. Kaj sem hotel? Poščem bankirja Samstaga, ki je zahteval najprej provizijo. Dobro. Jaz se jezim, kolnem, plačam. Kaj sem hotel? Gospod bankir Samstag mi nazzani, da dobim posojila tisoč kron proti petprocentnim obrestim. Kričo sem sodil tega loopva, sem si mislil; in ko je pisal Samstag zadolžnico na rjav papir, sem ga prosil jaz v srcu odpuščanja. No, dobro. Jaz podpišem hitro, v strahu, da se bo sksel poštenjak. — Zadolžnico ste prebrali, gospod lajntant", je dejal gospod bankir in se mi kljanjal, "nashi ste jo v redu, podpisali ste jo, gospod nadlajntant. In tukaj je denar, ena, dve, tri, štiri, pet zadolžnic a 200 kron, skupaj tisoč kron z odstopnimi pismi vred; zadolžnice vse zapadle, da se lahko izterjajo takoj ali pa prolongirajo z dobičkom".

Mene je seveda zadevala kap. Toda kaj sem hotel! Sam sem bil podpisal, da so mi znani pogoji. Šel sem. Doma preberem podpise na zadolžnicah. Saperment, sami moji tovariši v polku. Čakajte, vragi! sem si mislil; jaz vam navijem uro. Imenitna zloradost, seveda. Ko sedimo tovariši v menaži skupaj v najprijaznejšem razgovoru, izvlečem jaz zadolžnico in cesije: "Bratje Hrvatje, plačajte, kar ste dolžni!" No, dobro. Oni v smeh, jaz tudi: beseda da besedo in posledica? Dva dvoboja z majhnimi praskami in velik družabni bojkot. Ko sem takож spoznal, da je nominalna vrednost mojih zadolžnic tisoč kron, realna

pa xy, tečem nad Samstaga in vpi-

jem, da je to sleparstvo, goljufija, da

nimajo zadolžnice nobene vrednosti.

"Nobene vrednosti, gospod lajntant?" se je čudil Samstag. "Pod-

pisi kavalirjev nobene vrednosti? —

Jaz jih kupim nazaj za petsto kron".

Jaz, vesel, mu jih vržem na mizo.

"Torej, gospod lajntant", je dejal

bankir, "bodeva naredila midva ta-

ko. Jaz imam Vam dati petsto kron,

vzamem jaz te zadolžnice nazaj in

ostanete Vi meni dolžni samo še pet-

sto kron, plemeniti gospod Rum-

pel". Jaz zrasem, vzdignem bič. —

No, dobro. Petsto kron sem dobil,

za tisoč sem se zadolžil".

"Ali si jih potem vrnil petsto ali

tisoč?"

"Mislim, da nič; kvitiral sem. —

Samstaga torej pustiva! Jaz po-

znam boljšo firmo".

Ko sta bila obravnavala prijatelja

resno zadevo, sta začela misliti na

še resnejšo, na kakšno posebno za-

bavo. Po dolgem preudarjanju sta

si izmislišla nekaj posebnega, imen-

itnega, kolosalnega.

Cudili so se ljudje po Fužinah dru-

ge dne, če je res toliko miši v Ja-

vorju, da iščeta hišna in kuharica

maček po vasi. Ko pa je sedela vsa